ublished and distributed under permit (No. 408) authorized by the Act of Oct. 6, 1917, on file at the Post Office of New York, N. Y. — By order of the President, A. S. BURLESON, Postmaster General

VOL. VII. ÉVFOLYAM. NEW YORK, N. Y. 1919 JANUARY 23. No. 4. Szám.

MAGYAR BÁNYÁSZLAP

Az egyedüli magyar bányászlap az Egyesült Államokban — *The only Hungarian Miners' Journal in the United States*

206 East 9th Street New York, N. Y.

Published every Thursday by Martin Himler, Editor — at 206 E. 9th St., New York, N. Y. [illegible]

Subscription Rates: United States and Canada one year $2.00. Abroad $2.50.

THE FUTURE PROBLEMS

THINGS THAT WE WILL HAVE TO RECKON WITH. — WHAT IS TO BE DONE TO AVOID ANOTHER SERIOUS LABOR SHORTAGE.

Men of knowledge and foresight have already times and over again discussed all the possible developments of the present situation in the mining industry. They have told us what we may reasonably expect and have also pointed out the pitfals we should safeguard against.

But while every phrase of the possible situation has been fairly well discussed pro and con, it seems that the question of labor has not received its full share of attention. And if we will continue to neglect this vital and important question, very soon we will face a more accute labor shortage than that we had to contend with prior to the conclusion of the armistice.

Everybody will recall that during the early stages of the war we looked with indifference on the moving of men from the mining industry toward the more lucrative, more steady working opportunities offered by the amunition plants and other war industries. It was to late when we discovered that we made a big mistake in letting these men leave the coal industry.

The prevalent opinion today is, that after the conclusion of the readjustment period, we will have sufficient labor everywhere. Those, who state this have the returning soldiers in their minds, but they seem to overlook the fact, that immigrants will go back to their liberated countries by the hundreds of thousands. Experts, familiar with the situation, predict a greater re-immigration than we have ever experienced, surpassing bv the far exodus of 1917.

Now, what we will be up against? The returning soldiers will very soon, reoccupy their former jobs and positions. This will make very little change in the situation. On the other hand hundreds of thousands of immigrants, mostly unskilled labor, will leave this country. And the signs are that we will have orders running every mine, factory its fullest capacity.

While here will be an emmigration, there are several bills now before congress proposing the entire elimination or a severe restriction of immigration for a long time. Senator Burnett in his bill proposes the fullest restriction of immigration for 4 after the final conclusion of the peace treaty. There are several other propositions before the senate quite as strict.

While it cannot be told whose bill will be passed, still it is reasonably sure that some restiction will be placed upon the immigration. This naturally means, that there will be a shortage of labor, even if our expectations will come true only half way.

Eeverybody in the manufacturing business is making preparations to meet the demands of the future But it seems there is hardly any preparations going on in the coal industry. The possible reason for this might be the difficulties some operators are experiencing in marketing their coal.

What the coal operators should do now is this: provide themselves now with sufficient labor so that they should not have any difficulty in runnig their plants to the limit of their capacity when it will be so needed.

And it never has been easier to do this than it is at the present. Miners that have gone away to the amunition factories, having lost their jobs, are eager to return once more to their old occupation And there are tens of thousands of such men.

Every foresighted operator should without fail avail himself of this opportunity, and we are sure, many of them will.

Üzleti kilátások Amerikában az 1919-ik évre

A Coal Age legutóbbi számában Charles S. Keith, A Central Coal and Coke Co., Kansas City, Mo. érdekes adatokkal bizonyitja, hogy ez az esztendő Amerika üzleti világára nagyon kedvező lesz. Mr. Keith szerint a következő pontok azok, amik Amerika üzleti sikereit ebben az évben biztositják:

1. Európa nyersanyagkészlete, amelyet különben sem maga termel, teljesen ki van apadva.

2. Az amerikai farmerok 1914. óta magas árakon adják el terményeiket és soha sem voltak jobb módban, mint jelenleg.

3. A gabona megállapitott ára és az a körülmény, hogy az egész világ szükséget lát zsiradékban, a farmtermékek árát továbbra is magasan fogják tartani.

4. Mivel jelenleg minden országnak kevesebb hajója van, mint amennyi szükséges, Európa onnan fogja beszerezni szükségleteit, a honnan a leggyorsabban kapja meg. New York és Liverpool között egy hajó háromszor fordulhat meg, amig egy ausztráliai hajó egy utat tesz.

5. Amerika az egyetlen ország, amelynek anyagi viszonyai megengedik, hogy résztvegyen Európa ujraépitésében.

6. Amerikában az elhalasztott épitkezések összege több, mint 3 ezer millió dollárra rug.

7. Amerikának minden hónapban több és több hajó fog rendelkezésére állani, mert a transzporthajók lassankint felszabadulnak.

8. Az anyagok jelenlegi készlete nagyon alacsony, s igy, tekintettel a közelgő nagy keresletre, a gyárak erősen fognak dolgozni.

Fenti tények bizonyitják, hogy nincs igazuk azoknak, akik azt állitják, hogy az 1919-iki üzleti [illegible] Amerikának szegény [illegible]

MESÉL AZ UNOKA

Emlékezünk-e még azokra a mesékre, amiket gyerekkorunkban mondott nekünk nagyapánk, amikor hizelegve kértük. Régi időkről mesélt nekünk, a régi idők furcsaságáról és mi szájtátva, hitetlenkedve hallgattuk azokat a történeteket, amiket sehogyse tudtunk beleilleszteni az ember életébe és amiken pedig keresztül ment a nagyapánk.

Az idők változásával a gyerekmesék is változnak. Ha a mi unokáink felnőnek, megöregesznek és unokát dédelgetnek, bizony másfajta meséket mondanak majd a könyörgő gyerekeknek. És a mi unokáinknak nagyapa korukban nem kell ám törni a fejüket, hiszen olyan mozgalmas, olyan világfelforgató kort élnek át, hogy telleni fog majd bőségesen a mesére.

Azt olvassuk a hazai hirekből, hogy a magyar hadügyminiszter eltörölte a katonatisztek házasságánal eddig megkövetelt kauciót, vagyis biztositékot. És az unoka — nagyapa korában — mesélhet majd az ő unokájának ilyen bihetetlen meséket, amik igazán megtörténtek:

Egyszer egy katonatiszt, aranygombos, fényes, kinyalt ruhában ment az utcán egy lánynyal. A lány egész egyszerüen volt öltözve, talán irodistalány lehetett, kedves, jó, okos teremtés volt, akivel épenolyan okosan lehetett beszélni, mint egy férfivel. A katonatisztek abban az időben nem sokat törődtek az okos lányokkal, és különösen nem a dolgozó lányokkal. Mert voltak, akik csak a ruhájuk cifraságával törődtek, akik mulattak, léháskodtak és ha jókedvük kerekedett, hát kiverték a civileket a kávéházból. Ha ez nem sikerült, hát használták a kardjukat és a kard előtt minden rongyos civilnek meg kellett hajolnia, hiszen az a császár kardja volt.

De ez az egy katonatiszt másfajta ember volt. Ez nem verte ki a civilt a kávéházból, mert hiszen az apja is civil volt, és olvasni is szokott komoly, okos könyveket. Szóval rossz katonatiszt volt.

A kapitány meglátta a főhadnagy urat az egyszerü lánynyal. És másnap raportra hivatta.

— Főhadnagy ur, ki az a lány, akivel Ön fényes nappal végig megy a főutcán?

— Ismerősöm.

— Azt gondoltam, de nem ugy néz ki, mintha a mi társaságunkból való lány lenne. Van kauciója?

— Nincsen.

— Hát akkor ne mászkáljon vele nappal az utcán. Egy katonatiszt csak kétféle nőt ismer. Az egyik, akinek van kauciója, tehát tisztességes szándékkal közeledhetik felé, a másikfajtával meg nem szokás nappal a főutcán járni.

— De kapitány ur, ez egy tisztességes szegény lány.

— Annál rosszabb. Ez a fajta nem való katonatisztnek....

A kis unoka itt majd nagyot hámul és bizonyosan azt fogja [illegible]

— Hát miért nem szabad egy katonatisztnek végigmenni az utcán egy szegény lánynyal?

— Azért, mert az nem illet egy cifrán öltözött katonatiszt rangjához.

A kis unoka majd egy nagyot fog nézni és a gyerekeszében bizonyosan nagyon megvető gondolatok fognak támadni arról a korról, amikor a nagyapa még fiatal volt és amikor olyan, de olyan nagyon ostobák voltak az emberek. Majdnem bolondok.

Mert akkor már nem fognak ismerni aranygombos tiszti ruhát, akkor majd nem lesz szabad az ut a császár kardjának és akkor majd a katonatiszt is lehet ember, aki elveheti a szive választottját, még akkor is, ha nem lesz sok pénze, amit letétbe helyezzen és azzal bizonyitsa hogy módjában áll fenntartani azt az ostoba, cifra életet ami méltó egy katonatiszthez.

A másik mese, amivel bizonyosan mulattatni fogja az időközben nagyapává öregedett mai gyerek a kis unokáját, arról fog szólni, hogy az ő fiatalságában az asszony bizony nagyon közel állt a rabszolgasághoz. Egy asszonynak nem igen volt meg az egyéni szabadsága, mert azt hitték, hogy aki asszonynak születik, annak nem is lehet annyi esze, amennyi egy élet kormányzásához szükséges.

Ezek a dolgok is most vannak változóban. Alig két évtizeddel ezelőtt Magyarországon még alig jutott kenyérkereső munka a nőnek. Ha jutott is ritkán, az se ment nagyon könnyen. Egy lány tanuljon meg főzni, varrni, menjen férjhez és neveljen gyereket. Ez a nő hivatása, mondták a férfiak, meg az egész társadalom. De az soha sem jutott az eszükbe, hogy ugyan kinek főzzön és főleg miből főzzön, ha nem ment férjhez, ha esetleg nem szerette azt, aki el akarta venni.

A körülmények lassankint elvezették az asszonyt is a kenyérkereső munkához és bizony megállták a helyüket. Az ország dolgaiba azonban nem volt beleszólásuk, mintha istenem, nem ép ugy fizettek volna adót, nem ép ugy dolgoztak volna az országért, mint a férfiak.

Aztán jött a háboru. És egyszerre észre vette minden ország, hogy dolgozó nők is vannak és anyák is vannak. És bizony a nők nélkül alig lehetett volna megcsinálni a háborut. A szegény hátraszoritott anyákat most hősöknek nevezték ki, mert áldozatot kértek tőlük, a fiaikat, de ezért az áldozatért soha se adtak semmit. Egyszerre elismerték, hogy a nők a háztartáson kivül is tudnak dolgozni, a szükség idején nem féltették a "gyenge" nők egészségét, hanem helyet adtak nekik irodákban, tanári székeken épugy, mint a földmüvelésnél, gyárakban Mert munició kellett a katonáknak, mert élelem kellett az országnak. Most aztán nem engedték, hogy a nőnek a hivatása a konyha meg a [illegible]

ték a családi tüzhelyeket, meg a kisebb gyerekek nevelését.

Amerika — bár a legfiatalabb ország — természetesen ebben a kérdésben is legelől járt és itt kaptak a nők legtöbb jogot. De az európai országok hallani sem akartak a női munkásokról, mindaddig, amig égető szükség nem volt rájuk.

Most minden ország az igazság felé halad, ha lassu lépésekkel is, de mégis talán elérnek a célhoz. És megengedik majd az asszonyoknak is, hogy a kedvük, rátermettségük szerint érvényesüljenek az életben és élje minden asszony a maga kiválasztott életét, épugy, mint a férfiak.

A Committee on Public Information magyar osztályának szivességéből közöljük a budapesti "Az Ujság" novemberi számában megjelent következő érdekes és örvendetes hirt:

A Feministák Egyesületének hivó szavára mintegy ezer nő jelent meg ma este a régi képviselőház üléstermében. Nagyszabásu programmról tanácskoztak, felszinre hozták mindazokat a kérdéseket, a melyekkel a modern Magyarország sok-sok szociális problémáját kell megoldani. Számos férfi is megjelent a gyülésen s ők is lelkesen tapsoltak a nagyszabásu reformgondolatoknak.

Egyhangu lelkesedéssel fogadta el a gyülés a következő programmpontokat. Sürgősen alkossanak olyan házassági törvényt, amely az egyéni szabadság, az emberi önrendelkezés, egyenlőség és méltányosság elvein alapszik. Törvényileg tegyék lehetővé a házasság előtti orvosi vizsgálatot, iktassák törvénybe a nemi fertőzés büntetőjogi üldözését, a lányok védelmi és házassági korhatárát a tizennégy évről emeljék fel s töröljék el a prostituciót.

Gazdasági téren is elégitsék ki a nők jogos igényeit. Ne csak a férfiaknak, hanem a nőknek is juttassanak földet, még pedig annyit, a mennyit meg tudnak müvelni. Gazdasági ismereteik kimélyitése végett minél több szakiskolát létesitsenek. A kenyérkereső nők vállairól központi háztartások létesitésével vegyék le a háztartás gondjait s modern cselédtörvénynyel könnyitsék meg a háztartási munkát.

Kimondották, hogy a nők élni óhajtanak politikai jogaikkal és helyet követelnek a közügyek vezetésében is. Felszólitják a népkormányt, hogy ragaszkodjék a wilsoni békepontokhoz s tegye lehetővé, hogy a béketárgyalásokon női szakértők is részt vegyenek.

Fergeteges taps zugott fel a mikor Glücklich Vilma elnök bejelentette, hogy a népkormány igéretéhez hiven Bédi Schwimmer Rózát Magyarország berni követévé nevezte ki.

Reméljük, hogy pár évtized mulva már csak mese alakjában fog élni a nők lekötöttsége és [illegible]

A BÉKE HALÁLMADARAI

A HIVATLAN PRÓKÁTOROK. — A NAGYSZÁJU ÉS TUDATLAN JÓSOK. — NE HAGYJUK MAGUNKAT ELBOLONDITANI.

Minden ember ismeri azokat a varju természetü embereket, akiknek a legnagyobb szórakozásuk, ha vészhireket kárognak szerteszéjjel és boldogok, ha kételyeket ültethetnek az emberek fejébe.

A háborunak is megvoltak a maga károgói, akik suttogva terjesztettek hazug hireket, amik aztán alaposan megzavarták a könnyen hivő emberek fejét és alkalmat adtak a további képzelődésre. Az ily hirnek gyorsabb a száguldása mint a szél és röptében aztán alaposan meghizik, ugy hogy egy pár gondatlan megjegyzés, már óriásira puffadva jut el a másik határba.

A békének is megvannak a maga károgói. Innen is, onnan is halljuk, hogy suttogva [illegible] azokról a borzalmas kilátásokról, amik szerintük a háboru természetes következményei. Hogy ilyen meg olyan munkátlanság lesz Amerikában, hogy a drágaság csak nőni fog, a munkabérek pedig le fognak szállani, mert nem tudnak minden embernek munkát adni, nyomor lesz, éhinség.

Ez ostoba hirek terjesztői ugy adják elő a dolgokat, mintha ők legalább is gazdasági szakértők lennének, pedig minden esetben csak üresfejü, rosszakaratu szószátyárok, akik semmihez sem értenek, de mindenbe beleütik az orrukat. A munkásokat aztán nyugtalanitja a hir, elmondják a szomszédnak, aki akaratán kivül is megnagyitva adja tovább és igy országszerte repül a kétség, a félelem.

Az egész rémhirből annyi az igaz, hogy a municiógyárak, mint az természetes is, beszüntetik a munkát és elbocsátják munkásaikat. Ez nagyon természetes, és mindenki, aki municiógyárba ment dolgozni, el kellett, hogy készülve legyen erre. Számolnia kellett a körülményekkel, tudhatta, hogy a háborunak vége lesz egyszer és akkor már nem kell ágyu, töltény, annyi hajó, repülőgép, stb Viszont azt a körülményt, hogy a municiógyári munka nem állandó, megfizették a magasabb munkabérekkel, ugy hogy nem vesztett senki, aki municiógyárba ment dolgozni.

Amerikában van elég munka. Az 1919. esztendő különösen mozgalmas lesz, rengeteg munka vár az országra és igazán sokkal több munkásra lesz lassankint szükség a békés iparokban, mint amennyit szélnek eresztettek a háborus iparok.

Természetesen megtörténhetik, hogy a municiógyárból elbocsátott munkások egy darabig — pár hétig, vagy egy-két hónapig talán — nem tudnak megfelelő munkát kapni. És talán lesz rá eset, hogy egyszerre ezrek és ezrek lesznek munka nélkül, de ez tisztán az uj elhelyezkedéssel járó nehézség és semmi egyéb. Ez csak rövid ideig tarthat, mert Amerika minden munkása előbb-utóbb meg tudja találni a helyét [illegible]

Beszélik azt is, hogy a visszaérkező katonák számára is kell munka és méltányos is, hogy őket tekintsék elsősorban és nekik adjanak legelőször munkát. Igy esetleg valamennyi munkást el fognak bocsátani, hogy helyet csináljanak a visszaérkező katonáknak, de azért a többi munkás is megtalálhatja könnyen a helyét.

Az a fontos, hogy ne hagyjuk magunkat elvakitani, ne higyjük azt, hogy nagyszáju, ostoba emberek tudósok, és hogy mindenki érti azt, amibe beleszól. Sok embernek meg van az a rossz és vétkes tulajdonsága, hogy azt akarja, hogy többnek, okosabbnak tartsák őt a többinél és ezt azzal akarja elérni, hogy sokat [illegible] Az ilyen embert a többiek rendesen szájtátva hallgatják, senki sem kezd vele vitatkozást, senki sem intéz hozzá kérdéseket, sőt azt sem kérdezik meg tőle, hogy honnan tudja mindezeket ilyen jól. Talán levelet kapott Washingtonból? Vagy talán egyenesen megüzenték neki ezt a futár által? Csak hallgatják szájtátva és csak akkor indul meg a beszéd, amikor a nagyszáju halálmadár már tovább ment hazug, üresfejü pletykáival.

Ne hallgassunk ezekre a hivatlan jósokra, testvérek és ne legyünk megrémülve. Szakértő körök, akiknek ez a foglalkozásuk, akik tanulmányozzák a helyzetet, akik számba veszik az előrelátható körülményeket, akik ismerik a viszonyokat és tudják, hogy milyen országnak milyen lesz az ipari kereslete és hogyan, honnan fogja azt beszerezni, épen az ellenkezőt állitják. Világos tényekkel bizonyitják, hogy ez az esztendő épen olyan kedvező lesz a munka világában, mint az elmultak. De természetesen idő kell ahhoz, mig az ország háborus ipara átalakul a békés ország követelményeinek megfelelően.

Ha talán egyes munkáscsoportok szenvednek is ideiglenesen ez átalakulás következtében, meg fogják később találni a bőséges kárpótlást, a jól fizetett és állandó munkában.

A károgó halálmadarakat pedig mosolyogjuk le, ne üljünk fel a szószátyároknak, akik egyebet sem tesznek, csak a szájukat járatják.

KEVÉS A BÁNYÁSZ A KEMÉNYSZÉN VIDÉKEN.

Beaver Brook, Pa., környékén nagyon kevés a bányász, mivel a kompánia munkások olyan magas napi bért kapnak, hogy az eddigi bányászok szivesen cserélik fel munkájukat kompánia munkával. A kompánia munkások kevesebb veszélynek vannak kitéve, mint rendes bányászok és ezen körülmenyeknél fogva sok bányász megy kompánia munkára

MI UJSÁG A BÁNYATELEPEKEN?

A héten munkahireink között találnak olvasóink egy csomó hirt, a melyet a társaságok értesitései alapján közlünk.

Ugyanis az elmult hetekben nagyon sok bányában nagyon megcsappant a munka, ugy, hogy sok bányásznak vándorolnia kell jobb vidékre.

Meglehetősen tájékozatlanok voltak a munkák ügyében, mert ahol ma jól is megy a munka, nincs semmi bizonyiték, hogy szükség van uj munkásokra, mert a bányászok nem tudhatják, hogy meddig lesz szükség a munkájukra, vagy mikor teszik le őket a munkából.

Kérdést intéztünk egy csomó társasághoz és a beérkezett válaszok egy részét lapunk jelen számában fogjuk közölni, mig a továbbiaknak a következő számunkban adunk helyet. Megtudhatják e hirekből a magyar bányászok, hogy milyen plézeken van kilátás állandó munkára, hol van szükség ujabb bányászokra és hogy szivesen látják-e itt a magyar bányászokat.

A társaságok értesitéseinek hü forditását közöljük és amennyiben testvéreink bővebbet óhajtanak tudni az egyes bányák viszonyairól, ugy levél utján szivesen közlünk velük egy-két magyar imét arról a telepről, ha van ott előfizetőnk.

Mindenesetre kérjük a magyar bányászokat, hogy amennyiben a lapunkban közölt hirdetések vagy munkahirek alapján mennek munkát keresni egy bányatelepre, ugy emlitsék meg a Magyar Bányászlapot, mert ezzel bennünket segitenek. Ebből látják a társaságok, hogy a magyar bányászok a Bányászlap értesitéseit követik és egyben jobb bánásmódot is biztositanak maguknak, mert hiszen ma már a társaságok is tudják, hogy a Magyar Bányászlap a vezére a magyar bányászoknak, amely meg is védi őket minden szükséges esetben.

Testvéreinket kérjük, hogy továbbra is küldjenek be nekünk munkahireket. Erre nagyobb szükség van most, mint valaha, mert sok bányász hurcolkodni kénytelen és ha segitjük egymást, ugy sok pénzt, időveszteséget és fáradtságot takaritunk meg a munkát kereső bányászoknak.

MUNKAHIREK

RÓNA ÁRMÁND a nyugati államokban.

Értesitjük testvéreinket, hogy megbizottunk, Róna Ármánd ur, aki eddig West Virginia fiókirodánk vezetője volt, jelenleg a nyugati államokban utazik a Magyar Bányászlap érdekében, s most Illinois államban dolgozik. Mr. Róna a Magyar Bányászlap régi, megbizható hü embere és [illegible] bennünket segitenek, ha Mr. Rónát támogatják munkájában.

White Station, Pa. Moween Mine. A bánya hetenkint hat napot dolgozik és a kilátások azt mutatják, hogy a tavasszal és nyáron a munka jól fog menni. A bánya driftes, a szén magassága 3 láb és 8 incs. Masinával dolgoznak és tonnaszámra 60 centet fizetnek. Jelenleg tudnak munkát adni 15 családos embernek és 20 nőtlen bányásznak. A [illegible] neve [illegible] Coal Co. Az értesitést a társaság superintendentje, Edw. Bytheway küldte be. Van a telepen 15 üres ház, iskola és templomok.

Goodwill, W. Va. A Louisville Coal and Coke Co. itteni telepén a munka jól megy, hetenkint hat napot dolgoznak. A társaság munkát tud adni 20 családos és 20 nőtlen bányásznak, mert van 20 üres háza. Előreláthatólag lesz munka egész tavasszal és nyáron. A bánya driftes, a szén hat láb magas, kárénkint $1.40-t fizetnek. Van a telepen iskola, templom és moziszinház. A társaság értesitése.

Affinity, W. Va. A Pemberton Coal Co. értesitése szerint a munka itt jól megy, mindennap dolgoznak. Van elég üres ház a telepen, ugy hogy jelenleg 10 családos és 10 nőtlen bányásznak tudnának munkát adni. A nyáron 25 családos és 26 nőtlen bányászra lesz szükségük, mert előreláthatólag lesz elég munka. A bánya driftes és szlopos, a szén magassága 4 és 8 láb között váltakozik, kárészámra fizetnek. Van a telepen iskola és moziszinház.

Glaghorn, Pa. 16 mértföldnyire Johnstown, Pa.-tól. A Vinton Colliery telepe. A társaság tudatja velünk, hogy jelenleg 35 üres háza van. A telep egészen uj és csak nemrégen dolgoznak. Annyi házat épitenek, amennyi [illegible]e az uj munkásoknak szükségük van. Jelenleg mindennap dolgoznak, 20 családos és 10 nőtlen bányásznak tudnának munkát adni.

A nyáron még több bányászra lesz szükség. A bánya driftes, a szén 3 és fél 3 és háromnegyed láb magas, masina után 72 centet, pikk után 1 dollár 5 centet fizetnek. Van a telepen iskola és szórakozó terem. Fenti értesités a társaság szuprintendentje [illegible]

Hellier, Ky. és Lookout, Ky. Pike Co. Az itteni Edgewater Coal Co. értesitése szerint a telepen [illegible] mindennap dolgoznak, munkát tudnának adni 50 családos és 100 nőtlen bányásznak. A nyáron meg több bányászra lesz szükségük, mert a kilátások azt mutatják, hogy állandóan fognak dolgozni. A bánya driftes, a szén 4-1 és fel láb magas, kárészámra [illegible] Y. M. C. A. épület, és most épitenek templomot és moziszinházat.

McDowell, W. Va. A Greenbrier Coal and Coke Co. értesitése szerint a telepen jelenleg jól megy a munka, mindennap dolgoznak, van 20 üres ház, és igy szivesen látnának 10 családos [illegible] nőtlen magyar bányászt. A nyáron is lesz uj emberekre szükség. A bánya driftes, a szén 6 láb magas, $1.23-t fizetnek káronként. Van a telepen nagyon jó iskola, templom és szórakozó helyek.

Collieries, W. Va. Bénus Mihály testvér irja, hogy jelenleg itt dolgoznak mindennap és mostanában erre a telepre nagyon sok görög bányász megy. Hallomás szerint a munkaviszonyok hamarosan gyöngülni fognak ezen a vidéken.

Heilwood, Pa. Testvéreink tudatják hogy a munkaviszonyok itt elég jók, amennyiben dolgoznak mindennap. Munkásokat is vesznek fel. A fizetés egy tonna szénért masina után 72 cent és pikk után 1 dollár 6 cent. (151)

Blair, W. Va. Szebeni Mihály testvér irja, hogy itt a munka jelenleg gyengén megy, hetenkint 2—3 napot dolgoznak csak, bár kárébiány nincsen. A szenet rostálják és csak a darabos szenet szállitják el. A drágaság elég nagy, amennyiben itt a munka megindulna, Szebeni testvér értesiteni fogja a magyar bányászokat.

Clinchfield, Va. Faragó Sándor [illegible] a munka itt jól megy, mindennap dolgoznak. Egy bánya sheftes, kettő szlopos. Karbájd lámpát használnak. A szlopos bányákban 1 és fel ton[illegible] centtől 1 dollár 20 centig fizetnek, masina után 90 cent [illegible] cent. A sheftes [illegible] lámpával dolgoznak és 80 centet fizetnek 2 tonnás kocsiért. Az [illegible] veszneк fel, mert Faragó [illegible] atz irja, hogy a magyar[illegible] [illegible] A szén 6 láb ma[illegible]

Williamson, W. Va. környékén ugy halljuk, hogy a munkák gyengén mennek és nagy a népvándorlás.

Gallitzin, Pa. [illegible] jól megy, mindennap dolgoznak. A szén 4 lab 4 incs magas, a tetőn van 4 ujjnyi bóna, masina után tonnaszámra 57 cent és 87 százalékot fizetnek, pikk után 90 centet. Kompánia munkáért 8 órára 5 dollárt fizetnek. Munkásokat mindig vesznek fel. A kétheti kereset 50-60-70-80 dollár, asszerint, ki hogy dolgozik.

Ohley, W. Va. Pongrác György testvér irja, hogy itt a munka jól megy.

Pricedale, Pa. K. I. testvér irja, hogy a munka itt elég jól megy, mindennap dolgoznak. Sokan szép pénzt keresnek, de sokan keveset, mert sok rossz pléz van. Néhol 3-4-5 láb lejárókő is akad, de azért fizetnek egy lábon felül 6 centet incsenként. Sok munkát ad a klinolás. Munkásokat vesznek fel. (125)

Brilliant, O. Czoka P. György testvér irja, hogy itt két bánya elég jól dolgozik, de egyben csendesebben megy a munka. 3—4 napot dolgoznak hetenkint, és igy nem lehet tudni, hogy a másik kettőben is meddig tart a jó munka. A hus ára most egy kicsivel lejebb ment, mert a stórok a disznóhust a farmerektől veszik. A marhahust 25—28 centért adják. A tojás tucatja 76 cent, friss vaj a farmról 66 cent fontja.

Robertsdale, Pa. A társaság értesitése szerint a munka itt jól megy és szükség van ujabb magyar bányászokra. Van saftes, szlopos, és driftes bánya. A szén 5 láb magas kő és szlét van a telepen. Nagyon jó házak olcsó árak mellett. Van a telepen iskola, templom és szórakozó hely. A magyarokat szivesen látják.

Meadowbrook, W. Va. Kiss János testvér irja, hogy a munka itt középszerüen megy. A bánya most elfogadta a junit. Káré nem sok van, de ami van, azt nagyon megrakják. Tonnánként cumban 41 centet, hetingben 47 centet fizetnek, kompánia munka 51 cent óránkint 8 órai munkaidővel. A telepen van sok beteg, a bánya mellett levő cingyárban 2 nap alatt 64 ember betegedett meg, halálozás eddig még nem [illegible]

Red Jacket, W. Va. Dobosi Já[illegible] [illegible] A [illegible] 12 [illegible]

Carbondela, W. Va. [illegible] vérünk név nélkül, M. [illegible] irással irja, hogy a munka [illegible] csen. Karbájd lampával dolgoznak. A szenet tonnaszámra fizetik pikk után 70½ centtel, masina után 58 centtel, tiszta mérés [illegible]. Szerencsétlenség [illegible] igen történik. A bánásmód nagyon [illegible]

Highcoal, W. Va. Az Anchor Coal Co. értesitése szerint a munka [illegible] olyan jó szene van, hogy soha [illegible] hiány rendelésben. Vannak a telepen jó házak, jó ivóviz és megfelelően épitett lakóházak. Jelenleg 20-30 családos bányásznak tudnának munkát adni.

Piney Fork, O. Jefferson County. Az itteni Jefferson Coal Co. tudatja velünk, hogy a telepen hetenkint 5 napon át dolgoznak és szivesen felvennének 25 családos és 75 nőtlen bányászt. A nyáron számitás szerint dolgozni fognak és 100 bányászra lesz szügségük. Vannak a telepen 2-4-6 szobás üres házak. A bánya driftes, a szén 4½ láb magas, van 6-12 incs szlét. Masina után tonnánkint 58¾ centet, pikk után 87 centet fizetnek. A telepen vannak iskolák és templomok.

Nan-y-glo, Pa. Cambria County. A társaság értesitése szerint jelenleg mindennap dolgoznak, üres házak jelenleg nincsenek és igy 200 nőtlen bányásznak tudnának munkát adni. A nyáron előreláthatólag erősen fognak dolgozni és 40 uj házat szándékoznak épiteni. A bányák driftesek és szloposak, a szén átlagosan 3 láb és 10 incs magas, tonnaszámra fizetnek. Több iskola van, egy katholikus, egy methodista, egy baptista templom. Van jó moziszinház. Naponta több vonat megy Johnstown, Pa.-ba és ugy ide, mint Ebensburgba óránkint megy villamosvasut reggel 7 órától éjfélig.

Cannelton, W. Va. A társaság tudatja velünk hogy itt a bánya december 16. óta nem dologozik és nem valószinu, hogy dolgozni fognak április elseje előtt. Addig nincs is bányászra szükség.

Marting, W. Va. Az itteni American Rolling Mill Co. szén és koksz-osztálya tudatja velünk, hogy a munka itt jól megy, naponta dolgoznak. Mivel üres házak nincsenek 5 nőtlen és egy-két családos embernek tudnának munkát adni. A társaság a szenet nem adja el, hanem maga használja fel. A bánya driftes, gáz nincsen, a szén 5½-6½ láb magas, körülbelül 18 incses elválasztó szléttel. Masina után tonnaszámra 60-72 centet fizetnek. Vannak a telepen jó iskolák, templomok 4 mértföldnyire Montgomery, W. Va.-ban. Sok magyar bányász van a telepen. Naponta két személyszállitó vonat megy keresztül a telepen.

WARD, WEST VIRGINIA

A K. & M. vasut mentén, közel West Virginia állam fővárosához, Charlestonhoz.

UNIO BÁNYA.

A West Virginiai magyarok már jól ismerik ezt a helyet. Egyike a legjobb bányáknak egész W. Va.-ban.

A szén magassága hat láb, jó házak, kitünő ivóviz. Templom, iskola a telepen. Tonnánként 50½ centtől egészen 55 centig fizetünk.

Nincs telep, ahol ARANYIAG annyi magyar dolgozna, mint itt. A bánya vezetősége a magyarokkal nagyon jól bánik és a magyarok is szeretik ezt a telepet. Jöjjön személyesen a telepre és nézzen körül, vagy irjon felvilágositásért régi, becsületes magyar bányászainkhoz, akik szivesen fognak megadni minden felvilágositást. Cimeik a következők:

ALEX GANCS, BOX 8
ALEX CS. KISS, BOX 53 — **WARD, W. VA.**

vagy irjon egyenesen a társaság cimére, amely a következő.

KELLYS CREEK COLLIERY COMPANY.

JOHN J. SNURE, MANAGER

WARD, WEST VIRGINIA.

Olvassa el az utolsó oldalon levő hirdetésünket. 930.

FIGYELEM!

Akik jó és állandó munkát akarnak, azok jöjjenek a mi telepünkre. A szén magassága 5 és 5 és fél láb között váltakozik.

UJ BÁNYA, KITÜNŐ TETŐ.

Jó házak, jó ivóviz, iskola, templom, mozi, külön játszótér a gyerekeknek.

Vannak bányászaink, akik naponta 10 sőt 12 dollárt is keresnek. Telepünk megbizott embere ARNÓCZKY JÓZSEF, régi becsületes magyar bányász, aki szivesen szolgál mindenkinek felvilágositással. Irjanak és magyarul fogunk válaszolni. Vagy jöjjenek személyesen Huntington, W. Va. és Logan, W. Va. városokon keresztül a C. & O. vasutvonal mentén.

MAGANOS EMBEREK RÉSZÉRE JÓ MAGYAROS BURD.

PROCKTER COAL COMPANY

AMHERSTDALE, West Virginia. 923

LIBERTY BOND

Csak a legszükségesebb esetben adandó el. Ne cserélje fel értéktelen papirokkal Liberty Bondját.

Ha szüksége van a Liberty Bondokba fektetett pénzére, forduljon vagy irjon bizalommal e cimre:

NÉMETH JÁNOS, ÁLLAMI BANK

1597 Second Ave., New York, N. Y.

ÉRTESITÉS.

Tudomására hozom a Logan vidéki bajtársaknak, hogy üzletemet LOGAN, W. VA.-ba helyeztem át.

Raktárunk a legdusabb. Postarendelményeket pontosan szállitok.

R. R. EILAND,

A GUYAN DRUG STORE MELLETT.

LOGAN, W. VA. (906)

THE ROCKHILL IRON AND COAL CO.

ROBERTSDALE, PA.

Bányászokra van szükségünk és magyarokat szivesen látunk. Bányáink saftesek, szloposak és driftesek. A szén 5 láb magas, kő és szlét van a középen. Nyitott lámpával dolgozunk.

Nagyon jó házaink vannak és olcsón adjuk bérbe.

Jelenleg is van magyar bányász a telepen, akik meg vannak elégedve a munkával, mint a bánásmóddal elégedve és bizonyosak vagyunk benne hogy az uj magyar bányászok is jól fogják magukat érezni a telepen.

Van a telepen nagyon jó szinház, iskola és templom.

Jelentkezzék munkára vagy irjon bővebb felvilágositásért az alábbi cimre:

The Rockhill Iron and Coal Company,

ROBERTSDALE, PA.

Magyar bányászok!

[illegible] dolgozom. Kis szeminm van, nektek [illegible] üzletemben most [illegible]

[illegible] ÉS TÉLIKABÁTOK [illegible] DOLLÁRTÓL FELJEBB.

[illegible] ruhához és télikabátokhoz [illegible] mindenkinek ingyen. [illegible] hivatalos okmányokkal [illegible]

Mindenféle átalakitásokat, javitásokat olcsón csinálok.

[illegible]

VITÉZ GYULA
FÉRFI ÉS NŐI SZABÓ
LOGAN, W. VA.

Van-e olyan magyar,

KI ÁLLANDÓ ÉS JÓL FIZETETT [illegible]

A Penn-Mary Coal Co.

HEILWOOD, PA.

ban lévő szénbányáiban szorgalmas magyar azonnal állandó munkát kaphat.

A bethlehemi acélgyárakat látjuk el szénnel és szénbányáink ezért szakadatlanul üzemben vannak.

Burdosgazdák, családos bányászok részére kényelmes lakóházak, nőtlen emberek részére igazi magyaros burdingház.

Jöjjön azonnal munkára készen, vagy irjon magyarul bővebb felvilágositásért, magyarul válaszolunk.

Ne feledje — telepünkön soha sincs "SLECK"!

CIM.

A Penn-Mary Coal Co.

T. R. John, Gen. Mgr.

HEILWOOD, PA.

Ha jóizüt akar enni,
Ha szereti a jó magyar szót,
Ha tanácsot akar,
Akkor járjon el a

HUNGARIAN LIBERTY RESTAURANTBA.

REINITZ JENŐ tulajdonos

WINDBER, PA.

A restaurant szemben van a vasuttal.

EDGEWATER COAL COMPANY

HELLIER, KY. és LOOKOUT, KY.

MAGYAR BÁNYÁSZOK!

A fentnevezett társaság már sok szépet és jót hallott a magyar bányászokról, de eddig ezen a környéken magyarok még nem dolgoztak. Nagyon szeretnők, ha a magyar bányászok dolgoznának telepünkön.

Van 50 üres házunk és szivesen látnánk 50 családos és 100 nőtlen bányászt.

Minden nap dolgozunk és a nyáron is tudunk állandóan munkát adni, mert van saját vasutunk és mi magunk használjuk fel a szenet.

A bányáink driftesek. A szén magassága 4—4½ láb. Kárészámra fizetünk. A tető jó és a szén tiszta.

Van a telepünkön jó iskola, Y. M. C. A. ép-ület és most készül a templom és moziszinház.

A magyar bányászokat elsőrangu bánásmódról biztositjuk. Bányászaink átlagos keresete $175-200 havonta.

Irjon bővebb felvilágositásért vagy jelentkezzék személyesen bármelyik telepünkön.

EDGEWATER COAL COMPANY,

HELLIER, KY. LOOKOUT, KY.

THE SPRUCE RIVER COAL COMPANY,

RAMAGE, W. VA.

Sürgősen keresünk 15 magyar ladolót. A bánya driftes, a szén magassága három és fél és négy láb. A szenet masina vágja. Gáz nincs, jó levegő

A magyar bányászok rendelkezésére külön magyar burdingházat rendeztünk be, ahol kitünő ellátásban részesülhetnek

Ladolóink most 150-200 dollár között keresnek havonta.

A vasuti költségeket nem téritjük vissza.

Jöjjön a C. & O. vonalon St. Albans, W. Va.-ig, ottan vegye a Coal River vasutat egészen Ramage-ig, ahol a bányáink vannak.

Levelekre azonnal és szivesen válaszolunk. 94

THE SPRUCE RIVER COAL COMPANY,

RAMAGE, W. VA.

A SZEGÉNY EMBER

Tulajdonképen nagyon nehéz meghatározni, hogy hol végződik a szegénység és hol kezdődik a gazdagság.

Ha egy ugynevezett szegény munkás bármilyen uton hozzájut pár ezer dollárhoz, már talán gazdagnak érzi magát. Ha egy milliomosnak leapad a vagyona vagy ötvenezer dollárra, hát bizonyosan azon siránkozik, hogy elszegényedett.

Érdekes és hasznos is lenne talán, beszélgetni egy kicsit arról, hogy tulajdonképen mi is a szegénység és gazdagság. Ha talán egy szegény embert megkérdeznék, hogy mit csinálna, ha gazdag volna, aligha tudna olyan feleletet adni, ami indokolná a gazdagság utáni vágyát.

Hogy az ember mennyire elégedjék meg a sorsával, az leginkább attól függ, hogy mennyire tudja kiélvezni a meglevő vagy megszerezhető dolgokat és mennyire tud alkalmazkodni az élethez.

Az egy ebéd egy szoba és egy ruha — elméleten felül tulajdonképen nincs is szegény ember. Mert egy kis életbölcseséggel, kis okossággal be lehet rendezni az életet ugy, hogy ne legyen tulságosan lényeges benne, hogy hány fogásból áll a vacsora és hány szoba áll rendelkezésünkre.

Henry Ford, a milliomos autógyáros mondta, hogy dacara a millióinak sem ehetik egy nap két ebédet, nem viselhet egyszerre két ruhát és nem lehet egyszerre két szobában. A szegény emberek, akiknek az élet legfőbb kellékei megvannak, a legtöbször csak igazán nagyon lényegtelen és kicsinyes okok miatt kivánják a gazdagságot. Egy szegény asszonynak, ha meg van a rendes ruhája, több pénz akar, hogy ne járjon kartonba, mig a szomszédasszony selyemben jár. Aztán fáj a bőrdivány a szomszéd bársonydiványával szemben, fáj a kétszobás lakás a szomszéd emeletes háza mellett. Pedig ha talán tudnák, hogy ezek a dolgok igazán nem teszik szebbé, kellemesebbé és gazdagabbá az életet, talán több elégedett ember volna a világon.

A gazdagsági vágy leginkább az irigységből származik. Versengés egymás között, kicsinyes kapaszkodás, hogy ki jut magasabbra. Pedig hát a pénznek — egy bizonyos szükséges mennyiségen felül — igazán semmi köze sincs a jó élethez. Talán kevesen tudják, hogy Rockefellernek a sokszoros milliomosnak több oka van irigyelni egy erős, egészséges, nehezen dolgozó bányászt, mint a bányásznak Rockefellert. Mert a milliomos ur, ha meg is hal egy jó ebédért, nem ehet, sulyos gyomorbaja van, ugy hogy csak tejet és tejes ételeket eszik. Hát ugyan most mit csináljon a millióival?

Kérdezzük csak meg önmagunkat, hogy mit is csinalnánk, ha véletlenül hamarosan meggazdagodnánk. Ugy hiszem, hogy elsősorban is zavarba jönne minden ember ezzel a kérdéssel szemben, mert aligha tudná megmondani, hogy mit csinálna a sok pénzzel. Munka nélkül élni — az igazán nagyon, de nagyon unalmas lehet. Egy munkanélküli ember a természet legnagyobb ellensége, mert hiszen azért van erőnk, izmaink, hogy azokat használjuk valamire. A sok szobában való lakás még nem foglalja le az időt, mert legfeljebb csak sétálni lehet a szobákban, már pedig azt a legszegényebb ember is megengedheti magának. Minden ember sétálhat, a legszebb szobánál is szebb szabadban. Hogy finomabb ruhát vennénk magunkra? Nem igen változtat az sem sokat az életen, mert hiszen a jó ruhában is csak ugy érezzük az élet fájdalmait, mint az egyszerübben. Mire jó hát a nagyon sok pénz?

Szórakozásra? Istenem, hát mulatni sem lehet folyton, a szinházat, mozit, bálat is meg lehet unni. Hogy egyszer-kétszer szerezzünk magunknak szórakozást, azt pedig most is megtehetjük, amikor szegény embereknek hivjuk magunkat.

A magyar bányászok között van nagyon, nagyon sok értelmes, intelligens, okos ember. És ez az intelligencia annál többet ér, mert természetes. Nagyon érdekes lenne hát, ha a magyar bányászok irnának egy pár sort a fenti kérdésről. Sok magyar bányász bizony forgatja ugy a tollat, mint a csákányt és mert mi mindig együttműködést, egymás segitését és tanitását hirdetjük, sokat használnánk testvéreinknek, ha módunkban állana közölni egy pár feleletet magyar banyászoktól erre a kérdésre:

Hogyan élne, ha sok pénze volna?

Ha sok bányász gondolkodna ezen a kérdésen, és feleletet is adna erre, talán rájönne, hogy nem is nagyon hiányzik az a pénz, ami nincs meg, ha megvan annyi amennyi az élet feltételeihez szükséges. A megelégedés, vagy legalább is az érzése igazán megszépiti a napokat és az egész életet is. Talán-talán hasznát látnánk mindannyian, ha gondolkoznánk ezen a kérdésen és a beérkezett válaszok is lennének olyan érdekesek, amikkel érdemes az időt tölteni. Meg aztán megismernénk sok-sok embert. Már pedig aki másokat ismer, az könnyebben itéli meg önmagát.

Érdeklődéssel várjuk a magyar bányászok válaszát a fenti kérdésre.

SZTRÁJK EGY ÖSZVÉR MIATT.

A széntársaságok megigérték, hogy akik katonák vagy matrózok voltak, mihelyt leteszik az egyenruhát, vissza fogják adni régi munkájukat. Ezzel kapcsolatban érdekes dolog történt az Martins Ferry, O. környékén. Egy Albert Bryan nevü bányászt elvittek az itteni bányából katonának. Amikor otthagyta a katonaságot, jött a munkájáért, amit meg is kapott és meg is kezdett. Munkaközben azonban észrevette, hogy nem adták viszsza néki a régi mulát, hanem egy idegen mulát biztak a kezére, mig az ő megszokott állatját más hajtotta. Bryan ragaszkodott ahoz, hogynemcsak a régi munkáját, hanem ugyanazt az öszvért is adják vissza neki és amikor ezt nem tették meg, a bánya emberei sztrájkba álltak. Ugylátszik azonban meggondolták a dolgot, mert a sztrájknak egy nap alatt vége lett.

HABSBURG KÁROLY UJRA HALLAT MAGÁRÓL.

Genf, január 19. — A budapesti Déli Hirlap hiradása szerint a Pesti Magyar Kereskedelmi Bank 100 millió korona erejéig port indit Habsburg Károly, a volt uralkodó ellen, miután a jeles Habsburg-sarj hallani sem akar azokról a hadikölcsönökről, amelyeket megbizás alapján, a bank az ő nevében jegyzett.

Károly soha egy krajcárt sem adott a jegyzékekre, jóllehet 100 milliót jegyeztett a bankkal s hiába sürgette, hogy hát mi les za fizetéssel, Károly még csak a füle bobját se mozgatta meg. A bank leveleit válasz nélkül hagyta, ugy hogy a bank számára nem is maradt más, minthogy port inditson a facér Habsburg ellen.

Károly példáját egyébként a többi Habsburgok is követni akarják, s egyik se akar semmit se fizetni a hadikölcsönre.

RÖVIDESEN KIBOCSÁTJÁK AZ UJ HÁBORUS BÉLYEGEKET.

Megirtuk már korábban, hogy a Treasury Department az 1919. évre ujmintáju háborus bélyegeket fog kibocsátani, amelyek hamarosan már kaphatók lesznek. Nagyon természetesen, ugy az 5 dollár névértékü háborus bélyegek, mint a 25 centes takarékossági bélyegek a mult évről érvényben maradnak és azokat be lehet cserélni az uj kibocsátásu bélyegekre. Csak a kártyákon, amelyekre a bélyegeket ragasztjuk nem kell összekeverni a mult évi és ezévi bélyegeket, vagyis külön kártyán tartsuk őket.

A tavalyi háborus bélyegeken Washington arcképe volt, az uj bélyegek Franklin Benjamin arcképét ábrázolják, és ezek kékszinüek.

Az elmult évben a háborus bélyegek olyan népszerüek voltak és olyan nagy szolgálatott tettek ugy az országnak, mint a közönségnek, hogy bizonyos, hogy ebben az évben hasonló sikerrel fog járni a bélyegek eladása. Ezrével szoktak a bélyegek utján a takarékosságra és mindenki hasznát látja ennek az uj és jó szokásnak. Ezek a bélyegek nagyon alkalmasak arra, hogy a gyerekeket is a takarékosságra tanitsuk, mert a régi jó magyar közmondás azt mondja: Amit Jancsi meg nem tanul, nem fogja azt tudni János.

6000 BÁNYÁSZT KAP A KEMÉNYSZÉN VIDÉK.

Illetékes körök számitása szerint a katonaságtól rövidesen 6000 olyan embert fognak elbocsátani, akik bevonulásuk előtt a keményszén bányákban dolgoztak. Minden ilyen katona azonnal visszakapja a lehetőség szerint a régi munkáját, kérdés azonban, hogy mind a 6000 vissza kiván-e menni régi munkájához.

TEHETSÉGTELEN BETÖRŐK.

Érdekes eset történt egyik vidéki kis börtönben. Elveszett a kassza kulcsa és a börtönfelügyelő nem tudott hozzáférni a sürgősen szükséges iratokhoz. Nem tudta, hogy mit csináljon, mikor hirtelen eszébe jutott, hogy hiszen a börtönben van elég kasszafelnyitó, hátha egyszer hasznosan is felhasználhatná a tudományukat. Előhivta az egyik, leghiresebb kasszafelnyitót és megkérte, hogy próbálja meg kinyitni a kasszát. De a betörő minden igyekezete dacára sem tudta ezt megtenni. Aztán előhivták sorba a többit, mindegyik próbálkozott a kassza kinyitásával, de egynek se sikerült. Ugy, hogy végre is a kasszagyárból kellett hozatni egy embert, aki két napi kemény munka után kinyitotta a kasszát. A börtönfelügyelő pedig megállapitotta, hogy az őrizete alatt lévő betörők nem épen a legtehetségesebbek.

ÉLETBEN MARAD A KATONÁK ÉLETBIZTOSITÁSA.

Az Egyesült Államok minden harcba induló katonájának módot adott arra, hogy az életét az államnál bebiztositsa és igy családját, vagy hozzátartozóit megvédje az esetleges nyomoruságtól.

Most a háboru végeztével az ország továbbra is hálás marad azon hősök iránt, akik kivivták a dicsőséget, a győzelmet és ezt a hálát be is akarja bizonyitani, olyanformán, hogy lehetővé teszi a volt katonáknak, hogy ezt az életbiztositást továbbra is fenntartsák.

Az állam által adott életbiztositás tisztán a katonák joga és senki más igénybe nem veheti, sőt ha egy volt katona egyszer abbahagyja, többé nem szerezheti azt vissza. Természetes, hogy minden katona élni fog ezzel a joggal és megtartja nagyszerü életbiztositását a béke idõre is, mert ennél jobb, kedvezőbb és biztosabb életbiztositást sehol sem csinálhat.

Figyelmeztetjük a magyar katonákat, hogy ne hagyják abba az állam által adott életbiztositás fizetését, hanem tartsák meg továbbra is, mert ez a saját érdekük.

HOL KAPHATÓ A VIHAR GYERMEKE?

A kiadásunkban megjelent Vihar Gyermeke cimü szenzációs regény könyvalakban

Northfork, W. Va. Czeisler Jenő, A First National Bank hivatalnoka.

Domonkos József, Logan, W. Va.
Joe Borbély és Co. Logan, W. Va.
Steve Pálinkás, Williamson, W. Va. kereskedőknél is kapható.

Ára egy dollár 50 cent.

"HEJ, HA PÉNZEM VOLNA?!"

Hány ember sóhajt igy fel, amikor igazán nagy szüksége lenne egy pár dollárra és fut fühöz-fához, hogy nyomasztó helyzetén segithessen. Mennyivel jobb azoknak, akik megfogadták a jó tanácsot és

KAMATOZÓ DOLLAR BETÉTBE

fektették be megtakaritott pénzüket. Az ilyen embereknek nem kell megalázkodni, nem kell kölcsönért könyörögni, hanem egész egyszerüen elküldik betétkönyvüket KISS EMIL bankárhoz, a kinél minden felmondás nélkül kivehetik a pénzüket, ha arra szükségük van. Irjon még ma betéti lapért erre a cimre:

KISS EMIL
BANKÁR
133 SECOND AVE., NEW YORK, N. Y.

ELADÓ
sertések és malacok.

Pár száz sertést és malacot kinálok eladásra, azonnali szállitás mellett az alulirt árakon. A pénzt küldje be a megrendeléssel együtt.

Magyarok rendeléseinak elintézésére magyar embert tartok és biztosithatom, hogy meg lesz elégedve.

8 hetes kis malac	$10.00
10 hetes kis malac	12.50
60 fontos fiatal malac	18.—
80 " " "	24.—
100 " " "	30.—

Ajánlok ezeken kivül még tiszta faj Red Jersey, Berkshire, Poland, China, O. J. C. White Chester és Yorkshire malacokat $16.50-ért darabonként.

8 hetes kis malacokat 20 dollárért adok darabonként. Kivánatra szivesen küldök különböző párokat. A szállitási dijat a vevő fizeti.

Küldje megrendelését magyarul az alábbi cimre:

J. D. BROWN,
Box 39
West Graham, Va.
(932)

ÉRTESITÉS! — Az áruk napról-napra drágábbak lesznek és itt az ideje, hogy mindenki beszerezze téli szükségleteit. Ha jó kiszolgálásban akar részesülni, keresse fel üzletemet, amely a legrégibb magyar üzlet Loganban. Jó áruk, pontos kiszolgálás, olcsó árak. Ez a jelszavam.

DOMONKOS JÓZSEF
női és férfi divatüzlete
Logan, W. Va.
904

Magyar bányászokat keresünk.
Boone County Coal Corp.
SHARPLES, W. VA.

[illegible] Riveren. [illegible] Dobrán és Beach Creeken. Csak e két telepen több mint 100 magyar bányász dolgozik állandóan. A szén [illegible] láb magas. Tonnánként 86 centet fizetünk. Hogy sok magyar bányászunk van, ez azt bizonyitja, hogy meg vannak elégedve.

Itt közlünk két cimet:

FÜLÖP MENYHÉRT
JUHÁSZ TÓNI
c. o. Boone Co. Coal Corp.
SHARPLES, W. VA.

Azonnal is jöhet a telepre. Utirány: C. & O. vasuton Huntingtonon [illegible] Charlestonon keresztül, St. Alban, W. Va-ban kell átszállni.

Boone County Coal Corp.
SHARPLES, W. VA.
933

Beszélőgépek és lemezek

Dél Illinois legnagyobb zene üzlete.

Raktáron tartunk Columbia beszélőgépeket $15.-tól feljebb.
Nagy raktárt tartunk minden nyelvü lemezekből, különösen nagy választék van ***magyar*** lemezekben.
Jöjjön el üzletünkbe és válogasson lemezeinkből.

Vidékre is szállitunk

L. L. PARKER, MUSIC STORE,
HARRISBURG, ILL.
(915)

TÉNYEK BIZONYITANAK

Egy évvel ezelőtt még nem is ismertek a magyar bányászok! Ma már biznak bennünk, mert becsületes munkát végzünk.

Én otthon tanult, ó-hazai szabó vagyok.

Aki nálam csináltatott ruhát, meggyőződött erről, aki még nem vevőm, győződjék meg róla

Üzletünkben kapható 14 karátos arany-óra, ezüst-óra, nyakláncok, ó-hazai mintáju fülbevalók, ó-hazai delin fejkendők, karperecek, imakönyvek.

Columbia Beszélőgépek, lemezek nagy választékban

Mi személyesen járunk ki a telepekre és kérjük a magyar bányászokat, fogadjanak minket olyan szeretettel, mint amilyen szivesen megyünk közéjük. Ha pedig Loganba jönnek, [illegible]

Joe Borbély & Co.
MAGYAR SZABÓ
Box 218
LOGAN, West Va.
Üzletunk a Jefferson Hotel mellett, Aldrege Bldgben van.
(934)

Keresünk egy fiatal, nőtlen embert, aki a magyar, angol és szláv nyelveket szóban és irásban birja és érti a hajójegy üzletet. Fizetés 100 dollár havonta és jutalék, amely körülbelül 50 dollárt tehet ki havonta.

Küldje be ajánlatát fényképpel és referenciával az alább icimre:

GARY NATIONAL BANK,
GARY, W. VA.

Becsületes kezekből vásároljon farmot

Eladó egy farm, mely 60 aker nagy és Petersburg, Va. városhoz 7 mértföldnyire van. Tiszta szántóföld 45 aker. A többi legelő és erdő, 200 gyümölcsfa. A farmon egy uj épület, a melyben négy lakható szoba van. A farmon minden szükséges melléképület megvan. Kitünő forrásviz a farmtól 100 lépésnyire. A farm ára, ugy a mint van 2500 dollár. Készpénz 500 dollár, a többi pedig megegyezés szerint. Komoly ajánlat ez és nem pedig félrevezetés. Ha valaki biztos boldogulást akar magának és családjának szerezni, megunta a gyári vagy bánya munkát, ugy irjon a következő cimre:

PÁL SIPOS
R. D. 4.
INDIANA, PA.

A farmot hajlandó vagyok hosszabb bérleti időre is kiadni. A bér ára évenkint 125 dollár. (901)

Több mint $44.000.000.00 vagyon

The State Bank
376-378 GRAND STREET, NEW YORK CITY

A NEW YORKI CLEARING HOUSE TAGJA.

New York állam, New York város, a fizető pénztár és a városi tüzoltóság betéteinek helye.
Az Egyesült Államok és postatakarékpénztár betéteinek letéti helye.
Bármely magyar üzletkörbe tartozó dologban személyesen vagy levélileg készséggel adunk felvilágositást.

TÖBB, MINT SZÁZEZER (100.000) ÜGYFELÜNK VAN.

The State Bank
Erős, mint a Gibraltári szikla.
376-378 GRAND STREET, NEW YORK CITY

JÓ BARÁT A SZÜKSÉGBEN!

Ne hagyja magát becsapni nagyobb üvegekben árusitott hamisitványokkal. Kérje a legjobbat és ha Pain-Expellert vesz vigyázza meg hogy a horgony védjegy a csomagon van e. 35 és 65 cent üvegenként. Kapható minden gyógyszertárban vagy egyenesen tőlünk.

F. AD. RICHTER & CO., 74—80 Washington St., New York, N. Y.

Matewan és Vidéki Magyaroknak

bebizonyitottam számtalanszor, hogy barátjuk vagyok és becsületesen védem és szolgálom érdekeiket. Legyenek azért az összes környékbeli magyarok az én barátaim és forduljanak bizalommal hozzám. Ne küldjék el a pénzüket ismeretlen helyekre, hanem helyezzék el a mi erős, megbizható és becsületes bankunkba. Takarékbetétek után a legmagasabb kamatot fizetjük.

A. D. DICKEY, pénztárnok.
THE MATEWAN NATIONAL BANK.
MATEWAN, W. VA.

HÉT NAP ALATT A FÖLD KÖRÜL

A MULT HÉT KALENDÁRIUMÁBÓL

MOZOG MÁR A FÖLD A BOLSEVIKIK ALATT.

Helsingforsi hirek szerint Petrogradon komoly ellenforradalom tört ki, mint Revalból érkezett táviratok szerint a bolseviki csapatok, az ellenforradalom kitörésének a hirére, Estoniában gyors visszavonulásba fogtak.

MEGEGYEZTEK EGYMÁSSAL A LENGYELEK IS.

Paderewsky Ignác, a világhirü lengyel zongoraművész, ez idő szerint lengyel vezér s Pilsudski tábornok, Lengyelország katonai diktátora, megegyeztek egymással. Ebből kifolyólag a lengyel kabinetet ujjáalakitják s Paderewsky lesz az elnök. Megegyeztek a békekongresszusra küldendő delegátusokra vonatkozólag is. Az egyik küldött Demoski volt kormányelnök s a volt orosz duma lengyel csoportjának vezére lesz.

AZ ENYVESKEZÜ MAGYAR HERCEG.

Genuai hirek szerint a budapesti rendőrfőkapitány idézést küldött Windischgraetz Lajos hercegnek, a volt magyar élelmezési miniszternek, hogy azonnal térjen vissza Magyarországba, ahol biróság elé fogják állitani. Windischgraetz herceg a forradalom kitörése után Svájcba menekült és ott monarchista propagandát folytat.

Budapesti ujságok szerint Miklós Jenő, a magyar burgonya központ volt igazgatója beismerte, hogy Windischgraetz hercegnek 830 ezer dollárt adott át.

Miklós lakásán leveleket találtak, amelyekben Windischgraetz herceg pénzt kér Miklóstól. "Mikor küld nekem dohányt?" kérdi a herceg az egyik levelében. Dohány alatt pénzt értett a herceg. Miklós erre a levélre lepecsételt szivardobozokban 200,000 dollárt küldött Windischgraetznek, aki ezt a pénzt a monarchikus propaganda céljaira használt fel

FÜLÖNFOGTAK 3000 BOLSEVIKIT.

Budapesten letartóztattak háromezer bolsevikit. Valamennyien idegenek és letartóztatásuk azért történt, mert vonakodtak az országot elhagyni, bár a kormány már régebben kiutasitási parancsot adott ki ellenük. A letartóztatottak között van egy Samueli nevü agitátor is, aki mint a magyar bolsevikik egyik vezére szerepelt.

A vidéken már elnyomták a bolseviki zavargásokat, de a fővárosban még erős az agitáció.

Károlyi Mihály, akit minap választottak meg a magyar köztársaság elnökévé, egy koaliciós kormány alakitását tervezi. Károlyi most a budavári királyi palotában lakik.

SÉRV 7000 EMBERT ÖL MEG ÉVENTE

Hétezer személyt temetnek el évente és a halotti bizonyitványba ez van beirva: "Sérv". Miért? Mert a szerencsétlenek elhanyagolták magukat vagy csak a jeleket (daganat) gyógyitották és nem törődtek a baj okával. Mit csinál ön? Ön is elhanyagolja magát és csak sérvkötőt vagy valami egyebet visel? A legjobb esetben a sérvkötő csak egy ideiglenesen segitő dolog,—egy hamis támasz egy dülledező falnál — és nem lehet többet várni tőle, minthogy egy mekanikai segitség szerepét töltse be. A kötésnek a nyomása hátráltatja a vérkeringést és azáltal megfosztja az izmokat, attól, amire leginkább szükségük van a — táplálléktól.

De a tudomány talált egy módot, és az országnak minden sérvkötő viselőjét meghivjuk, hogy a saját otthonában INGYEN próbálja ki. A PLAPAO módszer kétségkivül a legtudományosabb, ésszerübb és legsikeresebb önezelési módszer sérvek ellen, amiről a világ valaha tudott.

A PLAPAO PAD ha szorosan a testhez van illesztve, lehetetlen, hogy mozogjon és nem mozdulhat ki a helyéből, ennélfogva nem dörzsölhet és csiphet. Puha, mint a bársony, — könnyen használható — olcsó. Használandó ugy a munkában, mint éjjel. Semmi lánc, csattok vagy rugók.

Tanulja meg, hogy hogyan lehet elzárni a bélnyilást ugy hogy a sérv NEM jöhet le. Küldje le még ma a nevét a PLAPAO CO.-hoz, Block 1834, St. Louis, Mo. és kérjen INGYEN próbára Plapaot és egyéb hasznos és szükséges felvilágositásokért.

ORSZÁGOS DIADALT ARATTAK A PROHIBICIÓSOK.

A Egyesült Allamok csontszárazzá tételét célzó alkotmánymódositó javaslat sorsa eldőlt. Nebraska állam volt a 36-ik állam, melynek törvényhozása a javaslatot elfogadta és ezzel az államoknak az alkotmány módositásnál megkivánt két-harmad többségét biztositotta.

A javaslat törvényerőre emeltetésétől számitott egy év mulva kezdődik a törvény hatálya. Ettől az időtől kezdve az Egyesült Allamok egész területén tilos lesz bárminemü ital gyártása, forgalomba hozatala, eladása vagy külországokból való behozatala. Időközben az elnök proklamációja julis hó elsejével életbe lépteti — háborus rendszabályként, az ideiglenes prohibiciót, ha ugyan az elnök az utolsó percben másként nem határoz.

A BOLSHEVIKIK AZ ELNÖK ÉLETÉRE AKARTAK TÖRNI.

A lausannei rendőrség több német és orosz bolshevikit tartóztatott le. Mindannyinak hamis utlevele volt és Párisba akartak menni. A Gazette of Lausanne ezt irja a történtekről:

"A letartóztatott bolsbevikik Clemenceau miniszterelnök, Wilson elnök, Lloyd George miniszterelnök élete ellen akartak merényletet elkövetni. Az összeesküvőket német aranynyal pénzelték."

SZOMBATON VETTE KEZDETÉT A BÉKEKONGRESSZUS.

Szombaton vette kezdetét Párisban a békekongresszus s az előzetes béke-tanácskozások megejtése után, igazában csak szombaton kzdtek hozzá a béke-követek, hogy döntsenek a világ sorsa fölött. Az Egyesült Allamokat a kongresszuson Wilson elnök, Lansing külügyi államtitkár, Henry White és Bliss tábornok képviselik.

"A világ jövendőjét tartják a kezükben önök" — mondotta Poincare francia köztársasági elnök, ki hatalmas beszéddel nyitotta meg a kongresszust. Rámutatott azokra az okokra, melyek a szó szoros értelmében egyenesen rákényszeritették a szövetséges hatalmakat, hogy kardot fogjanak a központi hatalmak ellen. Különösen hosszan foglalkozott Amerika magatartásával s erőteljes szavakkal vádolta azokat az eseményeket, melyek Amerikát is csatasorba állitották.

Emelkedett hangon köszöntötte Wilson elnököt s a többi békekövetet Franciaország nevében, meghajtotta az elismerés lobogóját az amerikai nép előtt s a legteljesbb dicséret hangján szólt a szövetséges seregekről, valamint Amerika katonáiról, kik páratlan erélyükkel vezetőszerepet játszottak a nagy munka befejezésében.

A HELYZET MAGYARORSZÁGON EGYRE VESZEDELMESEBB.

A New York World hiradása szerint Magyarországon már is gyülekeznek fegyveres bandák, hogy ellenállást fejtsenek ki az Erdélyben s a Bánátban tervezett idegen uralommal szemben és a tótok között is akadnak sokan, akik nem akarnak csatlakozni Csehországhoz. Dr. Massaryknak, a cseh-szlovák köztársaság elnökének az a kijelentése, hogy a tótoknak nem kell szavazati jogot adniok, mert azok "tudatlan parasztok," ugy hatott, mint az olaj az égő tüzre.

A Bánátban ezerszámra követelik a szerbek, hogy szabadon — s nem a szerbiai csapatok jelenlétében — kelljen élniök a szavazati jogukkal. Erdélyben közel másfél millió protestáns fogadkozik erősen, hogy semmi körülmények között sem fognak térdet hajtani a régi romániai uralom előtt.

MIÉRT ÁLLT AMERIKA FRANCIAORSZÁG MELLÉ.

Wilson elnök kijelentése a francia szenátus előtt.

Páris, január 20. — A francia szenátus hétfőn délben villásreggelit adott Wilson elnök tiszteletére.

Antonin Duboist, a szenátus elnökének üdvözlő beszédére válaszolva Wilson elnök, mindenekelőtt köszönetet mondott a szivélyes fogadtatásért. Majd meleg szavakkal emlékezett meg Franciaország hősies küzdelméről. "A Franciaországot fenyegető veszedelem — mondotta többek között Wilson elnök — az egész világot fenyegette. Egy uj világ van alakulóban, amely uj világnak a jövője az érdekek közösségén fog alapulni.

A lakomán Poincaré, a francia köztársaság elnöke is résztvett.

MEGALAKULT AZ UJ MAGYAR KORMÁNY.

Továbbra is vannak szocialista tagok.

Budapestről táviratozzák, hogy Károlyi Mihály, a magyar köztársaság elnöke, Berinkey Dénes volt igazságügyminisztert bizta meg az uj kormány megalakitásával. Berinkey miniszterelnök már meg is alakitotta a kormányát. Az uj kabinet tagjai a következők:

Miniszterelnök, külügyminiszter s nemzetiségi miniszter Berinkey Dénes.

Belügyminiszter Nagy Ferenc volt élelmezési miniszter.

Pénzügyminiszter Szende Pál.

Kereskedelemügyi miniszter Garami Ernő.

Földmivelésügyi miniszter Buza Barna.

Élelmezési miniszter Baloghy György.

Közjóléti miniszter Peidl Gyula,

Hadügyminiszter Böhm tábornok.

Tárcanélküli miniszterek: Vass János, Szabó István, Garbai Sándor és Kunfi Zsigmond.

A magyar sajtóirodának egy távirata szerint a szocialista párt egy tegnap tartott ülésén elhatározta, hogy hajlandó a polgári pártokkal együttmüködni és belép a Berinkey kormányba. Az uj kormánynak három szocialista tagja van: Garami Ernő földmivelésügyi, Garbai Sándor és Kunfi Zsigmond tárca nélküli miniszterek.

NE VÁRJA BE A TIZENKETTEDIK ÓRÁT,

ha köhög, azonnal lásson hozzá a baj orvoslásához, nehogy azután később esetleg nagyon keservesen kelljen megsinylenie a nembánomságát. Mihelyt elköhinti magát, kezdje nyomban használni a páratlan gyógyhatásu, pompás gyógyereju PARTOCOUGH-ot, mely nemcsak csillapitja a köhögési rohamot, de kitünő hatással van magára a hurutra is, mely a köhögést előidézi. Feloldja a nyálkát és megszünteti a rekedtséget is. Köhögős, gyenge tüdejü, tüdőbeteg emberek tartsák állandóan kéznél. Óvakodjunk az utánzatoktól. Az igazi, eredeti Partocough-ot nagy üvegenkint egy dollárért küldi a

PARTOS PATIKA

160 SECOND AVENUE, NEW YORK, N. Y.

Ne feledje ezt a szelvényt a rendeléséhez mellékelni!

INGYEN DISZES NAPTÁR!

Mindenki, aki legalább egy dollár ára Partos gyógyszert rendel s a rendeléséhez ezt a szelvényt mellékeli, ingyen kapja a PARTOS PATIKA 1919. ÉVI REMEKSZÉP FALINAPTÁRÁT

CIVAKODNAK A SZERBEK ÉS A MONTENEGRÓIAK.

Washingtoni értesülések szerint a szerbek állitólag erőszakkal meg akarták szüntetni Montenegró szuverénitását s ebből a washingtoni montenegrói képviselőkhöz érkezett jelentés szerint véres harc keletkezett, melyben mindkét fél sokat vesztett. A szerbek ellen huszezer montenegroi kelt fel. Alaptalan az a jelentés, hogy Miklós király ellenzi Montenegrónak a jugoszláv államhoz csatolását, bármit mondanak is a szerb jelentések. A király csak azt követeli, hogy egy alkotmányt adó nemzetgyülés döntsön az uj állam szuverénitása fölött, s Montenegró ne minden megkérdezés nélkül, ne automatikusan kerüljön a szerb dynasztia aralma alá. A montenegrói nép fölkelése azt bizonyitja, hogy a nép többsége a király mellett van.

LENIN A SPANYOLOKRA IS SZEMET VETETT.

Nikolai Lenin orosz miniszterelnök a londoni Exchange Telegraph jelentése szerint állitólag spanyol földön tartózkodik.

Előzetesen semmiféle olyan jelentés nem érkezett, melyből arra lehetett volna következtetni, hogy Lenin e lhagyja Oroszországot. A jelentést egyelőre nem is erősitették meg.

HABSBURG KÁROLYT IS ELŐVETTE A SPANYOL KÓR.

Londoni hirek szerint Károly, a volt osztrák-magyar uralkodó influenzában megbetegedett. — Már előzetesen is beteg volt, de jobban érezte magát, most azonban egy ujabb visszacsés miatt ismét az ágyat kénytelen őrizni betegsége miatt.

ELVERIK A PORT A VOLT CSÁSZÁRON.

Egy német bizottság, melyet a kormány küldött ki a háboru okainak megvizsgálása végett, megállapitotta, hogy a háboru kitöréseért a volt császár felelős. A bizottság azt ajánlja, hogy az ex-uralkodót állitsák egy német biróság elé.

A bizottságnak Kautsky volt az elnöke. Jelentésében azt mondja többek között, hogy a külügyi hivatalban talált okmányokból minden kétséget kizáróan kitünik az ex-császár bünössége.

VÁLSÁGOS ROMÁNIA HELYZETE IS.

Párisi hirek szerint Románia helyzete, ami az élelmezést illeti, napról-napra rossazbbodik, jélentette ma ki Bratiano miniszterelnök egy francia ujság tudósitója előtt. Szerinte a németek, bolgárok és oroszok tökéletesen kifosztották Romániát. Bár erős a bolseviki agitáció, a lakosság hü maradt a kormányhoz.

MEGHOSSZABBITOTTÁK A FEGYVERSZÜNETET.

Berlinből érkezett jelentés szerint a szövetségesek és Németország közt kötött fegyverszünetet meghosszabitották és az erre vonatkozó megegyezést Erzberger német megbizott aláirta, miután a sulyos feltételek ellen tiltakozást terjesztett Foch tábornagy elé, aki a Trierben konferenciára összegyült szövetséges delegátusok elnöke volt. A tárgyalás folyamán Erzberger azt a kérdést intézte Foch-hoz, hogy mikor szüntetik meg a Németországgal szemben fentartott blokádot, mikor eresztik haza a német hadifoglyokat s mikor irják alá az előzetes békeszerződést.

RÓZA HALÁLA.

Dr. Karl Liebknechtet, a német Spartacus-csoport vezérét és Luxemburg Rózát. Liebknecht adjutánsát tegnap Berlinben megölték. Liebknechtet katonák lőtték agyon, amikor a Moabit-fogházba való átszállitása közben szökést kisérelt meg. Luxemburg Rózát egy nagy néptömeg támadta meg és meglincselte.

A kormány bejelentette, hogy Liebknecht és Luxemburg Róza halálának körülményeit szigoru vizsgálat tárgyává fogja tenni. Ha a vizsgálat kideritené, hogy Liebknecht és Luxemburg őreit kötelességmulasztás terheli, ugy szigoru büntetésben lesz részük.

Magyar bányászok!

Évek óta veletek vagyok. Évek óta szolgállak ki benneteket. Mindig jó és becsületes munkát végeztem.

Ha bármire van szükségtek, gyertek hozzám.

Dr. W. F. McCoy

FOGORVOS

Matewan, W. Va.

917

Azt hitték, hogy ágyu!

PEDIG

Valódi hazai kétcsövü hurkatöltő.

Erős, fényezett, fémlemezből, rézkarikákkal, erős keményfanyomóval. Minden hurkatöltőnek két csöve van, az egyik kolbász, a másik hurkatöltéshez. — Kapható 3 nagyságban. Rendes $3.75, nagyobb $4.25, egész nagy $5.00. Rendelje meg most, hogy ha kell, kéznél legyen. — Kérjen képes nagy árjegyzéket hazai árukról.

Szegedi Rózsapaprika fontja 85 cent.

RENDELÉSSEL A PÉNZ IS KÜLDENDŐ.

EMIL NYITRAY

77 First Avenue, New York, N. Y.

Welch, W. Va.-ban levő két év óta fennálló üzletemet áthelyeztem a postával szemben levő nyilt üzlethelyiségbe, hol ugy mint eddig is a magyarság rendelkezésére állok.

Nagy raktárt tartok mindenféle

COLUMBIA beszélőgépekben és rekordokban.

Valódi 14 karátos ó-hazai mintáju ékszerek.

Gyurük, fülbevalók, nyakláncok és óraláncok

NICKEL, EZÜST ÉS ARANY-ÓRÁK.

Játékok, ujdonságok, mindenféle hazai importált dolgok

FÜSZEREK, PAPRIKA, MÁK. STB.

Hurkatöltők $3.50, derelyemetsző 35c.

DELINKENDŐK $1.00 és $1.75. SELYEMKENDŐK $2.50.

MINDEN OLCSÓBB, MINT BÁRHOL MÁSHOL.

KÉRJEN ÁRJEGYZÉKET.

Szives pártfogásukat kéri a magyarság régi megbizható kereskedője

OLASZ A. FERENCZ

BOX 413. WELCH, W. VA.

Magyar Bányászok!

Öt nőtlen és ugyanannyi családos ember jó munkát kaphat

AZ AMERICAN ROLLING MILL CO., MARTING, W. VA.

szénbányájában.

Nálunk mindig van munka, mert nem kell rendelésre várnunk, hanem magunk használjuk el a szenünket. Mindennap dolgozunk.

A BANYA DRIFTES, GAZ NINCSEN.

A szén 5½—6½ láb magas, 18 incses elválasztó saléttel és nagyon jó tetővel.

Magyarjaink meg vannak elégedve és mi is szivesen látjuk a magyar bányászokat. A nyáron több bányászra lesz szükségünk.

Iskolák a telepen, templomok a közelben vannak.

Irjon bővebb felvilágositásért vagy jelentkezzék személyesen

THE AMERICAN ROLLING MILL CO. COAL & COKE DEPT.

H. O. JEFESON, Szuperintendent.

Nehogy elfelejtse

Mindennemü egyleti és egyéb nyomtatványokat, báli jegyeket, meghivókat, levélpapirokat, boritékokat, alapszabály könyveket a legjutányosabb áron késziti

Tomkó István

könyvnyomdája,

207 East 10-ik utca

NEW YORK, N. Y.

MAGYAR BÁNYÁSZOK ADAKOZÁSA.

Horváth János testvérünk, Ethel, W. Va. gyüjtést inditott testvéreink között a szerencsétlenül járt Kovalovszky Pál részére, aki körlevélben kéri a magyar bányászokat segitségre. Horváth testvér $62.05-t küldött Kovalovszky Pál, McKees Rocks, Pa. részére, amely összeghez a következők járultak adományaikkal:

Horváth János $2.00; Propt Lajos $2.00; Bozika István $2.00; Bocsi András $2.00; Frendenbergel Oszkár $2.00; Vajda György $1.00; Cseh Ferenc $1.00; Tarsoly Sándor $1.00; Hornyák Miklós $1.00; Tóth József $1.00; Prely ref. lelkész $1.00; Hrasztu János és neje $1.00; Kardos Dániel $1.00; Kögeczky János $1.00; Rejás Lajos 01.00; Répás József $1.00; Molnár Lajos $1.00; aBncsár Dániel $1.00; Tokay Pál $1.00; Bogdány János $1.00; Székely István $1.00; Tóth József $1.00 Siketh József $1.00; Nagy Imre $1.00, Pap János $1.00 Kovách János $1.00; Feshtel Mihály $1.00; Rossz András $1.00; Balágsi Károly $1.00; Marczinko Mihály $1.00; Zsiros János $1.00; Ladány János $1.00; Kocsám János $1.00; Mondó József $1.00 Dóczi Pál $1.00 Mató Mihály $1.00; Rácz József $1.00; Nagy János $1.00; Ifj. Nagy János $1.00; Szilágyi Bertalan $1.00; Varju Imre 75 cent, Nagy Dániel 50 cent, Barnabás Tóth 50 cent, Ádám István 50 cent Frencz István 50 cent, Kriston János 50 cent, Karakás József 50 cent, Lapostyán Ferenc 50 cent, Negyes Dániel 50 cent, Hári János 50 cent, Ladányi István 50 cent, Sepsi János 50 cent, Molnár Endre 50 cent, Sepsi Mihály 50 cent, Fazekas Lajos 50 cent, Kish István 50 cent, Filsh József 50 cent, Molnár György 50 cent, L Nagy János 50 cent, Redezstán Károly, 50 cent, Pap György 50 cent, Molnár Imre 50 cent, Kocsán István 50 cent, Bordás Sámuel 50 cent, Pap György 50 cent, Tóth Péter 50 cent, Gabel András 50 cent, Marosán György 50 cent, Kovách Mihály 50 cent, Molnár Imre 50 cent, Pap Péter 30 cent, Pusztai János 25 cent, Kish János 25 cent, Mészáros István 25 cent, Fono István 25 cent, Jakab István 25 cent, Ifj. Mató iMhály 25 cent, Mató András 25 cent.

Amikor az ártatlanul bebörtönözött Szilágyi János testvér javára gyüjtést rendeztünk, Horváth Berti, Welch, W. Va. is sietett eleget tenni a kérésnek és gyüjtést inditott. A levél, amelyben a névsor és a moneyorder volt, azonban elveszett, amelyet Horváth testvér megreklamált és ugy a pénzt, mint a névsort csak most kaptuk meg és igy utólag közöljük, a beküldött összeg $67.50-t tesz ki, amit a Szilágyi megmentésének költségein felülmaradó összeghez csatolunk.

Horváth testvér gyüjtéséhez a következők járultak hozzá:

Horváth Bertalan $15.00; Tóth Ferenc $10.00; Varga László $10.00; Pál István $5.00; Cineman József $5.00; Balázs József $5.00; Dudás József $2.00; Gancsi Miklós $2.00; Peszbetoni Péter $2.00; Hongo József $1.00; Kopos István $1.00; Aldis Dániel $1.00; Wibter József $1.00; Andro Péter $1.00; Molnár István $1.00; Irhan János $1.00; Doha János $1.00; Szlovenszky János $1.00; Betési Károly 50 cent, Pál József 50 cent, Szabó Mihály 50 cent, Szabó András 50 cent, Józsefi S. G. 50 cent. Összesen $67.50.

A BUDAPESTI MOCSÁR

Akik eltüntek s akik megkerültek

Fényes László kiváló ujságiró tollából közöljük az alábbi érdekes történeteket, amelyek szomoru fényt vetnek a tegnapi Magyarországra. Fényes László nevét Magyarország ujjászületésével kapcsolatban is sokat emlegették, hü embere Károlyi Mihálynak és eddig is az ország javát szolgálta minden sorával és a megujhodás, megtisztulás törhetetlen harcosa volt.

Talán a szegény és békés időben is ellenségekkel — külső és belső ellenségekkel — körülvett és kiszipolyozott Magyarország népére is eljön a feltámadás, amikor már csak szomoru, de elmult és kihevert emlékezések lesznek ezek a történetek.

Egy közbelylyel kell kezdenem, ahogyan sokszor olvassuk: a napi élet forgatagában csendes, nagy tragédiák játszódnak le.

A meg nem hallás és az észre nem vevés legkönnyebb gyapotjával dugjuk be ezuttal a fülünket minden olyan esemény iránt, melynek valami pozitiv befejezése van. Ne lássuk az öngyilkosságokat, ne hallgassunk a letartóztatások vonagló kiabálásaira, a törvényszéki tárgyalások itélethirdetései elől meneküljünk el és a történések ezer más felkiáltó jeleit is kerüljük ki, hanem szedjük fel az élet országutján az Ikarus-szárnyak elhullott tollait. Nézzük meg azokat, akik felkötötték a szárnyakat, hogy kirepülnek eddigi körülményeikből s ezek közül is nem azokat, akik lezuhantak s nem azokat, akik célhoz értek. Hanem: akik visszarepültek. Azok, akik eltüntek s aztán megkerültek.

Miért és hogyan tüntek el s miért és hogyan kerültek vissza?

A technika.

Nincsen nap, hogy a rendőrség eltünési osztályába három-négy, de nagyobbára hat-nyolc, igen gyakran tiz-tizenöt eltünést be ne jelentsenek. Ezeknek egy része, körülbelül tiz százaléka, megkerül huszonnégy órán belül. És pedig maguktól kerülnek meg. A gyermek elkódorgott, félt hazamenni, nénikéjéhez vonult meg késő este: — No csak aludd ki magadat, reggel majd beszélek az apáddal.

Ez nem érdekel most bennünket.

A másik rész, körülbelül husz százaléka, szintén előkerül. Ezek már kissé hosszabb idő alatt és kevésbbé barátságos helyről. Halászok kifogták őket a Dunából; a hüvösvölgyi vagy kamaraerdői őrszem megtalálta őket a füben, fa alatt vagy a fán, a garni-szállók portásai telefonon szolgáltatják be hirüket: megszállt kérem és nem is látszott, hogy mire készült, mert akkor kirugtam volna, hanem azt mondta, hogy hagyjuk regelig aludni s aztán éjfél után hallottuk a durranást.

Ezek is befejezett drámák, nekünk most ezek nem kellenek.

Hanem jöjjetek elő ti, akik eljöttetek, lépjetek ki a Bünügyi Értesitő „Megkerültek" rovatából. A köteles titoktartás megőrzésével, személyük lehető mellőzésével, nézzük meg néhánynak az esetét, amint éppen a legutóbbi számokból sorra veszem őket.

A hollandi leány.

Narzsinból, Hollandiából származtak Budapestre. A családapa iparos és a 22 éves leány egy belvárosi varrodába járt. Egyszer kimaradt és haza sem ment. Az apa kétségbeesve ment a rendőrségre, de sehol sem lehetett megtalálni a leányt. A lapok az eltüntek közölték a nevét s ez rábirta a leányt: jelentkezett a II. kerületi kapitányságon. Másnap megint a varrodában ült. Jó szivvel mondtam el neki, hogy mit szeretnék tudni tőle és hogy miért: hogy az emberek okuljanak. És akkor jó szivvel szólt ő is. Érdekes és tanulságos, amit mondott s ami a legjellemzőbb a dologban: ahány ilyen eltünt leány esetét ismerem, hetven százaléka ugyanigy magyarázza el a dolgát. A huszonkét éves szép gesztenyebarna leány igy szólt:

"Nem tudtam elviselni, hogy nálunk mindig szidás van. — Reggel mielőtt eljövök és délben ha hazamegyek és este, ha otthon vagyok, mindig veszekedés. Én szeretek mindenkit és ugy vágynék egy kis szeretet után, de ha mindig csak dörmögést kapok. Szegények vagyunk igaz, de a szegénységet én nem bánom, hanem a szegény emberek mind veszekedősek és félek a veszekedéstől. Azért szeretnék gazdag lenni, hogy ne halljak veszekedést. Azt mondják, hogy legyek jó, akkor majd nem szidnak, de hát én nem vagyok rossz, csak nem olyan, mint a hogy ők akarják.

— És mégis hazamentem, — folytatta tovább a kérdésemre. Kimentem Erzsébetfalvára egy barátnőmhöz, náluk voltam s ugy gondoltam, hogy magam fogom megkeresni a kenyeremet és lesz egy kis szobám, a hol magam élhetek. De nem tudtam elkezdeni, nem lehetett berendezkedni, olvastam, hogy keresnek, féltem is, hát visszamentem. De ha tovább is ugy bánnak velem, a Dunába ugrom."

Ilyen egyszerü volt a beszéd, de ez az egyszerü beszéd ezer és ezer leány sorsát pecsételi meg — mindenütt, de leginkább — a szükös, lázas ingerültségü nagy főváros szegényes lakásaiban. A régi szokásokhoz, régi felfogásokhoz ragaszkodó és a saját fiatalságuk lelkivilágáról megfeledkező szülők beleerőszakolják a leányaikba, hogy rosszak, amig csakugyan rosszak nem lesznek, vagy meg nem szöknek s egy vagy másképpen tönkre nem mennek.

Hiszen élni sem tudnak az emberek, hogyan tudnának nevelni?

A megszökött matróna.

Most egy nyolcvanhat éves öreg asszony dolgát nézzük meg. Ugyan mit és miért és hogyan akar változtatni a sorsán egy kilencven év felé járó matróna?

A Podmaniczky-utca 79. száma alatt lakott a leányánál. Kapott havi tiz korona segélyt a fővárostól. Már olyan öreg, hogy ki sem tudott menni, igen ám, de a VI. kerületi elöljáróság reáküldött, üzent és irt az öreg asszonyra, hogy nem kapja a segélyt, ha személyesen nem bizonykodik, hogy él.

Hát el kellett mennie. Janka, a házmester leánya támogatta az öreg asszonyt az utcán. Az elöljáróságnál aztán, mi ütött, mi nem hozzá, elküldte, visszaparancsolta a lányt: csak eredj, én majd magam hazamegyek. És Janka elment.

Az öreg asszonyt pedig az utca zaja kábitotta talán el, hiszen már régen nem volt kint a házból, vagy a szabadság mámorát lopta bele a visszaemlékezések késői napsugara: fogta magát és nem ment haza, hanem sétálni indult. Sétált és ment és eltévedt s a fiatalok és az öregek makacsságával nem kérdezett meg senkit. Csak ment tovább, mig összeesett a József utcában. Elvesztette az eszméletét, a mentők bevitték a Rókus kórházba. Négy napig ott volt, mig leánya érte jött, mama, mit csinál?

És a nagy öregség gyermekes mosolyával mondta a matróna:

— Ne vigyázzatok reám mindig, mulatni akartam.

Manó és társai.

Csak annyiban társak, hogy mindannyian fiatal fiuk, akik eltüntek és megkerültek.

A Kemény Zsigmond-utca 6. számu házban levő lakatosműhelyben négy tanonc volt. Belházi Sándor, Berki László, Laczi György és Teleki Gyula. Jó kis munkások és nagyon jó pajtások. A Nick Carterek pedig nagyon érdekfeszitők és Stanley is hajósinasnak szökött, hogy uj világrészeket kutathasson fel.

Mint mindig és mindenben a világon: ha sikerül a dolog, akkor nagy tett s ha bukás: akkor holondság, ugy lett a négy kis cimborával is. Megszöktek együtt, hogy ők idegen légió lesznek.

Megszöktek. De egy kis baj lett.

— Többet ettünk, mint ahogy kiszámitottuk. Elfogyott az elemózsia, vissza kellett jönnünk.

Öt nap alatt elfogyott a francia határig kiszámitott elemózsia és a Balaton mellől már anélkül tértek haza. Busan, megadóan, lehajtott fejjel állitottak be a mesterhez, aki visszavette őket. És azután ismét csillogni kezdő szemmel kalapálták a fiuk a vasat. Az ő szárnyukon meg sem látszottak az elveszett tollak.

Egészen más volt az esete Balterer Manónak. Nem is az övé, az ő eltünése a magyar közigazgatásunk remekbe készült fényképét adta.

A Bajnok-utca 31. szám alatt a 44-es lakásban lakott egy derék asszony. Manónak és más négy gyermeknek az anyja. Vasalónő és hónapos ágyakat ad bérbe. — Gyönyörüen szép tiszta a szobájában minden, amilyet még nem is láttam hónapos ágyakkal levő lakásban. Manót a mult esztendeig, tizenöt éves koráig a Gyermekvédő Liga neveltette. Füszerestanonc Manó és igen jó, szorgalmas fiu.

A gazdájánál való szerződéshez most szükségessé vált a születési bizonyitvány, ezért az anya fiával együtt kiment Kispestre a községházához. Ámde, noha nem volt még tizenkét óra, az anyakönyvvezető már nem volt hivatalában. Majd holnap.

Másnap az asszonynak vasalóba kellett menni, azért Manót egyedül küldte ki, adott neki három koronát, villamosra és ha valamit fizetni kell a bizonyitványért.

Manó szépen kiment Kispestre s mikor leszállt a vilamosról, a 11-es számu rendőr egyszerüen és röviden fülön csipte:

— Te szökevény vagy, ismerlek már, gyere csak.

Se szó, se beszéd, hiába mesélt Manó, hogy miért jött Kispestre és sehonnan meg nem szökött, bekasztlizták. És ott tartották másnap délig. És a huszonnyolc óra alatt egy falatot enni sem kapott, de a rendőr részére apró fát kellett vágnia egész délután.

Mikor másnap délben kihallgatták, Manó ajánlotta, hogy telefonozzanak a Ligának, ő nem szökött meg sehonnan. A Ligából meg is jött az üzenet, hogy soha semmi baja sem volt Balterer Manóval, azonnal engedjék ki. A rendőr tévedett. Manó étlen-szomjan, születési bizonyitvány nélkül haza került anyjához, aki már ezalatt minden rosszra el volt készülve.

És ezt Magyarországon közigazgatásnak nevezték.

Két levél.

A VIII-ik keruletben, a Berzsenyi utcában lakott egy intelligens erdélyi iparosember és a felesége. A leány csak az anyja nevét viseli: B. Mariskának hivják. Szabónőnek nevelték, dolgos, ügyes leány, mindig több kliensük volt, mint amennyit el tudtak látni. Mariska volt a kis üzlet szabásza és egyuttal próbamamzellje.

Minden jó lett volna, ha Marikó — ahogyan nevezték — meg nem ismerkedik egy férfival aki most mindhármójuk romlását okozta. Ez a férfi, Führer Sándornak hivják, teljes rabbá ejtette a leányt, mialatt megrövidítette szüleit és még meg is szökött tőlük. A bucsulevele igy hangzik:

Kedves mama!

Bocsáss meg, hogy ily módon vetettem véget a boldog családi tüzhelynek, én többé hazamenni már nem fogok. — Igaz ugyan, nehéz elhatározás volt, de meg kellett igy történni. Már elég volt az örökös féltékenységből, az örökös szemrehányásból.

Én már nem vagyok 15 éves leány, hogy nem tudom mit csinálok. Én már megkeresem a kenyeremet, sőt ha azt veszszük, még többet. Most már nem baj, másra nem szorulok, igaz, nem Pesten maradok, hanem majd csak valamelyik vidéken és ha nem sikerül, ugyis tudok segiteni magamon.

Maradok kézcsókkal szerető volt leányuk

Marikó.

Marikó nem irt igazat. Pesten maradt. És beleesett egy veszedelmes szélhámosnak, Führer Sándor Alfonznak a hálójába. A szülők kezében volt egy halmaz levél ettől a Budapesten oly gyakori tipustól: a dologtalan férfi, aki a leányok keserves keresményéből és aztán vétkéből tartja el magát. Itt van ennek a Führernek egy levéltöredéke, — a sok hasonló közül egy — ennél érdekesebb dokumentumot csakugyan nem közölhet az, aki arról akar irni, hogy hogyan élnek az emberek? Hát igy is élnek:

Kedves Mariskám!

Ugy e bár meglep a hir, hogy én Bécsbe vagyok és még pedig ily rossz állapotban, pénz nélkül. Édes fiam! Hát te hogy vagy, ha irsz nékem, ugy csak ekszpresz irjál, mert a körülményekhez képest nincs Pénzem és ha nem tudom a kvártélyt kifizetni, alo mars kidobnak. De se baj, meg is vagy lepődve, hogy tőled pénzt nem kérek? S[illegible] nem tudom, hogy van e vagy nincsen? Azt tudom, hogy ha nincs is pénzed, képes vagy csórni (lopni), de el kell küldeni, ahoz szeretsz e? Hát édes fiam mit csinálsz irj, hogy el lehet e oda pénz nélkül jönni, hogy én onnan csórjak? Te bizonyára csórsz ott Pénzt? Elég az hozzá, hogy nincs pénzem és ha tudnád, hogy milyenek a körülmények, sirnál. Küldj **Édes Feleségem** 100 forintot, de ez a csekélység hamar kell. Ha nem küldesz pénzt csipek egy leányt csókolom, lesz pénz."

És igy tovább és levél levél után.

Marikó itt maradt a fővárosban, megkerült, nem tünt el, De nem ment többé haza.

És a két öreg tehetetlen ellene, ott ültek a megállott varrógépnél, az ágyon és az asztalon a félig kész ruhák, a kliensek szidni fogják a magyar iparosokat: vállalják és nem készitik el.

Dehát amidőn az emberek vállalnak valamit, nem tudják soha, hogy mi fog közbejönni.

Harry Koplowitz,
THE WIDE AWAKE STORE,
CHRISTOPHER, ILL
Férfi és női divatáru üzlete.
..Nagy válasatékot tart férfi és női divatárucikkekben.
MAGYAR ÜZLET.
Aki ezt a hirdetést bemutatja, 10 százalék engedményt kap a rendes árakból.
Kérjük a magyarok pártfogását és előre is biztosithatunk mindenkit, hogy ha hozzánk jön, pontos és jó kiszolgálásban lesz része.

Alapittatott 1876.
First National Bank
Harrisburg, Ill.
ALAPTŐKE $100.000
A legrégibb bank
SALINE COUNTY-ban.
A betétekre kamatot fizetünk
O. M. KARAK[illegible], elnök
LOREN PELTZ, [illegible]
J. G. NYBERG, [illegible]
(882)

Néhány szó a tehetetlen és a telhetetlen bányászokról.

Pálfalvy E. Dénes testvértől a következő levelet kaptuk:

Elsősorban is az 1918. évi 51. számu lapban megjelent Telhetetlen bányászok és az 1919. évi 2. számu lapban a Tehetetlen bányászokról szóló cikkre akarok válaszolni. Hát bányásztestvérek mondjuk meg az igazat mindakét részről. Én egyik bányásztestvért sem ismerem, de azt válaszolhatom Varga testvérnek, hogy az emlitett pond creeki viszonyok nem olyan sötétek, de nem is olyan rózsaszinüek, mint Nagy B. tesvér irja. Hát én helyeslem Varga testvér állitását, mert az a valót födi, de hogy Varga testvér milyen munkás, az nem tartozik ide. Igaz, vannak olyan emberek, akik nem sokat törődnek a munkával, de hogy valaki a lámpát eloltsa, és kárét ne kapjon, az már sötétül néz ki. Hisz tudomásom szerint, ha valakinek nincs kedve dolgozni, veszi a bakétet és kijön. Csak a kompánia-munkások tehetik, hogy eloltják a lámpájukat, hogy ne lássa őket senki, de egy szabad bányász, legyen az lusta, vagy jódolgu, alig hiszem, hogy ez előfordulna vele. Ha pedig megesett, az biztosan a miszisztől félt hazamenni, tehát muszáj volt a sötétben ülni. Tehát Nagy testvér nagyon rózsásnak tünteti fel a helyzetet, minek örülnünk kell, de Nagy testvér azt mondja, hogy egy óra alatt meg lehet rakni négy kárét is, ez szép, mert akkor juni bányában, vagyis 8 óra alatt meg lehet akkor rakni 32 kárét, ami igen szép, de akkor minek bemenni két órával előbb, ha lyukkifurás és utletevés 30 percet vesz igénybe. De a Nagy testvér bevallása szerint mind a 30 oly lusta volt, hogy a 15 káréból nem kért magának, hát ezek is mind Chicagóba mentek munkát temetni, mivel meg volt a re[illegible] órai munka. Ön lehazudtolja egy bányásztestvérét és 50 dolláros pedákra hivatkozik, de bizony sok testvér még annyit sem keres, hogy miért, azt fölösleges itt megemliteni megint. Ezelőtt pár héttel mutattam rá a 15 kárés legényekre, hát nem kell megint beszélni róluk. Igy nincs miért szégyelnie magát Varga testvérnek, mert tizezren vannak, akikkel ugyanaz történt, mint Varga testvérrel. Hát nem lenne szives Nagy József ur megirni, hogy a lapokban miért keresik a bányászokat, hisz most még nincs olyan munkáshiány, hogy százötven dolláros bányákba hirlapilag keressenek bányászt? És azt is, hogy minek kell 3 pléz egy embernek, holott rendes junibányákban is csak egy van egy embernek, mégis meg tud élni, ha egy tonnát raknak annyiért, mint a Nagy testvér által emlitett 15 kárésok és ezek is megkeresnek 50 dolárokat, ha nem is két órával előbb mennek be. Igy Nagy testvér nem illik egy bányásztestvért meghazudtolni és leszégyenczni, ez nem illő magyar bányászhoz. Most sok szerencsét és kitartást kivánok a 15 karékhoz, de én nem kérek a Mr. Nagy által emlitett kolbászhegyekből.

Bocsánatot kérek Szerkesztő testvér, hogy ezen sorokkal zaklatom, de bányásztestvéri kötelességemnek tartom megirni az igazat.

Bányásztestvéri szeretettel
Pálfalvy E. Dénes, Royalton, Ill.

Pocahontas, Va. Komáromi Mihály testvér irja, hogy a munka itt elég jól megy, mindennap dolgoznak és kéthetenkint 70-80 dollárt keres, aki szeret dolgozni.

A BÁNYÁSZ NAPTÁRT

A kötött naptárak kiküldése most folyik, s rövidesen minden előfizetőnk meg fogja kapni, aki beküldte a kötési és szállitási költségekre az ötven centet. Lehet, hogy a postán egyik-másik naptár el fog kallódni. Ha valaki nem kapja meg, kérjük, értesitsen minket, hogy megreklamáljuk a postán s ha elveszett, ujat küldjünk. Mert ez az egyetlen utja-módja csak, hogy a naptárt minden bizonynyal megkapja.

MINDENKI MEGKAPJA

ROZSDA AZ ARANY-SARKANTYUN

A Magyar Bányászlap részére irt eredeti regénye.

Egy szóval sem lehetett többet kivenni Altorjayból. Hausenburg előbb kedélyeskedni próbált, majd a fogait csikorgatta:— hiábavaló volt azonban minden, a szép szó ugyanugy, mint a dühödt, haragos türelmetlenség, Altorjay megmaradt az elhatározása mellett és ha harapófogóval estek volna neki, akkor se lehetett volna kivenni belőle, hogy tulajdonkép miért is akar visszautazni Európába.

— Az isten áldjon meg, hiszen még utazni se lehet, hát mit pakkolsz már is — türelmetlenkedett Hausenburg.

Goromba nemtörődömséggel, csak ugy foghegyről szólt vissza Altorjay.

— Ne törődj vele, az az én bajom.

Hausenburg ne is igen törődött többet a dologgal. Megállapitván, hogy a cimborája megőrült, sarkon fordult és ment a dolga után. Csak akkor találkoztak még egykét percre, mikor Altorjay kiment a pályaudvarra. Egy boritékot adott át neki s a hangjában talán akarata ellenére is volt valami érzelmes meghatottság, amint megkérte:

—Légy oly szives s őrizd meg ezt a boritékot. Egy bankkönyv és a végrendeletem van benne. Ha mától számitott 3 év mulva nem adok életjelt magamról, bontsd fel a boritékot és hajtsd pontcsan végre, amire a végrendeletemben kérlek. Husz ezer dollárt vettem magamhoz, a többi pénzem bent hagytam a bankban, itt van a betéti könyv is róla. Most pedig áldjon meg az isten.

És ezzel már ment is. Hiába kurjongatott utána Hausenburg, nem akart visszafordulni. Ment anélkül, hogy hátranézett volna, ment kemény léptekkel, előreszegzett fejjel, mint aki nagy, halálosan komoly válságok utvesztőiben most azután biztosan rátalált a kivezető utra.

New Yorkba utazott s már az első nap, bejárta az összes hajós-társulatokat, nem kaphatna-e jegyet valamelyik induló hajóra. A [illegible] utjába állt: — "amig béke nincs, nem utazhat" — mondották a hajóstársulatok irodáiban és hiába lázadozott ,izgága, türelmetlen idegességgel, hiába porolt, hogy neki mennie muszáj, ha törik, szakad is, nem mehetett és be kellett várnia, mig a békét meg nem kötötték és a rendes hajózás meg nem indult. Nem mozdult New Yorkból, bevette magát egy szállodába és zárkózott, komor szótlansággal élt: — még Hausenburgnak sem irt, de egész nap az ujság hireket leste, mikor kelhet már utra. És a legelső hajóval, amivel mehetett, ment is: vissza Európába

S amint a tulsó oldalon partot ért, meg se pihent, de lóhalálában utazott tovább. Budapestre ment. Most már nyugodtabb volt, az idegei kissé kiheverték már a nagy feszültségek napjait S Pesten se vesztegette az időt. Azt akarta megtudni, hogy András főherceg tényleg meghalt-e s mi történt az asszonynyal. Nem igen sokat kellett futkosnia, már az első nap megbizható értesüléseket kapott: — a főherceg tényleg meghalt, az asszony meg a Habsburg-család számos tagjával együtt Svájcba menekült. Most Genfben él, a Hotel Arcade-ban lakik.

Altorjay másnap ujból vonatra ült. Ment Svájcba. S alig egy órával azután, hogy a vonatja befutott a genfi állomásra — ugy, ahogy volt, porosan, gyürötten, borostás állal már is szemtől-szembe állt a hercegasszonynyal.

A sápadt, fehér asszony ijedtében a szivéhez kapta a kezeit, amikor a komornája bejelentette, hogy:

— Altorjay Miklós kihallgatást kér.

S a férfi belépett a szobába. Keményen, szikrázó, dacos kevélységgel. Nem görnyedt kétrét az alázattól, nem keresgélte a szavakat, hogy mást mint félve, lopva melengetett, elakadt lélekzetü ujongást ne lehessen kiolvasni a szavaiból, de keményen, szinte fájóan büszke férfiassággal beszólt:

— Eljöttem önért, asszonyom.

A hercegnő csak nézte, nézte s a szeméből halkan megindult a könny. Altorjay tovább folytatta:

— Az a világ, ami miatt nem lehetett az enyém, romba dőlt. Nincs semmi, ami visszatartsa. Felejtse el az emlékeit, törülje ki a lelkéből a multat. Legyen a feleségem, jöjjön velem.

Most megfogta az asszony kezét. Megszoritotta, magához vonta, megcsókolta. Rátapadt a szájával s alig-alig hogy megérintette, mégis ugy érezte, mintha égő, nagy tüzek melege csapná meg. S mialatt csókolta a kezét, fölnézett rá. Most már ő is könnyes szemmel. S a hangja gyerekes, félős remegéssel sirt föl, ahogy ujra megkérdezte:

— Ugy-e velem jön?

Az asszony maga elé sütött tekintettel, intette az igent. Azután leültek. Jó messzire egymástól s negyedórákig nem szóltak egy szót sem. Hallgattak s a nagy csöndben a saját szivük verését is hallották. Az asszony szólalt meg először. Élesen, keményen az Altorjay szeme közé nézett:

— Mikor megyünk.

— Akár mindjárt, — ugrott fel helyéről Altorjay, átkapta az asszonyt, a két karja közé fogta és csókolni kezdte, a nagy halálos szerelmek önfeledt, fájó, szent csókjaival.

Annyi ideig maradtak csak Genfben, amennyi a nagy utra való előkészületek megtételéhez kellett. Meg sem esküdtek, a különböző okmányok beszerzése időt vett volna igénybe és ők egy percig sem akartak várni az indulással. Nem szóltak egy szót sem senkinek, az asszony még csak bucsut sem vett a hozzátartozóitól, de azzal utrakeltek. New Yorkban azután a legelső dolguk volt, hogy megesküdjenek.

A hajón Altorjay apróra elmesélte, hogy — mint ment Amerikában a sorsuk. Elmondta, hogy nősült meg Hausenburg, beszámolt a Bertelli patentjéről — az élete minden apró titkát feltárta az asszony előtt, mint valami kis diák, aki nem tud parancsolni az indulatainak és boldog ujongásában a szivét szeretné kitépni a mellkasa mögül, a boldog s ujongó szivét, hogy megmutathassa az egész világnak. A mult csak egyszer került szóba, valahogy ráterelődött a beszéd arra az emlékezetes éjszakára, amikor az asszony rálőtt a fiura — egy-két szónál azonban nem juthatott tovább Altorjay, az asszony kedveskedő, kacagó gyöngédséggel tette a szájára a kzét:

— Egy szót se Miklós, hiszen ugy is tudok mindent. Talán emlékezik, volt egy öreg komornyikom, a Tódor. Ő volt akkor az én legmeghittebb barátom s el is mondott nekem mindent. S higyje el, szavamra mondom, ha akkor maga meghal, én is maga után megyek. Maguk mindig csak az arcomat nézték s az hideg volt, mozdulatlan, mint a márvány, mert igy parancsolták rám, de ha látták volna a szivemet, megijedtek volna, annyi csunya, véres seb volt rajta.

Altorjay odahajolt az asszonyhoz. Perzselt a szava, ahogy megkérdezte:

— De ugy-e édes, minden seb begyógyult.

Az asszony halkan, mintha a saját szavaitól is félne, felelte:

— Begyógyult mind. Maga gyógyitotta be. Áldja is meg érte az isten.

Ugy állapodtak meg, hogy egy-két napig még New Yorkban maradnak és csak azután lepik majd meg a mit sem sejtő Hausenburgékat. S az esküvő után, ahogy fölmentek a szállodai lakásukra, Altorjay kinyitotta az egyik böröndjét és egy kis ébenfa skatulyát vett ki belőle.

— Találja ki, hogy mi van benne?

Az asszony sehogy se tudta kitalálni. Mindent mondott, ami csak eszébe jutott, de Altorjay mindig csak nemet intett. Most már türelmetlenkedni is kezdett:

— Ne kinozzon, édes, mondja meg, mi van benne.

S Altorjay kivette a ládikából az arany sarkantyut, amit sok-sok évvel ezelőtt egy lóversenyen adott neki az asszony és amit ő mint valami drága talizmánt mindig magával hordott.

Az asszony szemei tele lettek könnyel. Átkarolta a férfit és megcsókolta. És egymáshoz simulva, összefonódva nézték a sarkantyut. A por belepte, a rozsda kimarta. Belebarnult az esztendőkbe, a fénye megkopott — nagyon gyenge arany lehetett, hogy néhány esztendő ilyen nagyon megviselte. Es Altorjay csöndesen, halkan, mintha mesét mondana, szólalt meg:

— Rozsda az arany sarkantyun...... Jól van ez igy, csak hadd marja ki a rozsda, hiszen minden elmult, mindennek vége, amit ez az arany sarkantyu jelentett a mi életünkben. Maga édes most már miszisz Altorjay csak, én miszter Altorjay vagyok — az arany sarkantyu meg azokról az időkről beszél, amikor maga fenséges asszony volt s nekem csak titokban volt szabad epekednem maga után. Gonosz idők voltak, csunya idők, de jó is, hogy végük van. S én valahogy ugy érzem, mintha a rozsdát a mi boldogságunk futtatta volna rá erre a sarkantyura, hadd hunyjon ki a fénye, hadd homályosodjék el a ragyogása, hiszen hazug volt a fénye is, a ragyogása is. Ahogy hazug volt a mi életünk is, amikor maga még hercegasszony volt és én véresre vertem a lovamat, hogy elsőnek fussak be s én vigyem el az arany sarkantyut.

A sarkantyu nagyot csörrenve leesett a földre. Altorjay rugott még egyet rajta s aztán átölelte az asszonyt.

— Kevély nagyuri népnek való holmi csak ez. Gőgös cifra jószág, ami boldog embereknek nem igen kell. Hadd marja hát ki a rozsda......

(Vége.)

ÜZENETEK A MAJNÁK TÁJÉKÁRÓL

LEVELEK, AMIKET A MAGYAR BÁNYÁSZLAP OLVASÓI IRTAK

— Kivánom hogy minden testvér egészségesen lépjen be az uj esztendőbe. Hála az égnek, én meg vagyok elégedve az ó-esztendő munkájával, nincsen semmi kifogásom ellene, bár mindenki ugy dolgozna, mint Himler bányásztestvér, sok minden rossz el volna háritva a szegény magyar nyakából. Kérve Isten áldását ebben az uj esztendőben is a munkára, amit Önök végeznek a szegény bányásztestvér érdekében. Még egyszer kérve Isten áldását, dolgozzanak tiszta szivből, mint eddig.

Veres András,
Nanty Glo, Pa.

— Minden hizelgést kizárva, mert aki hizelgő, az áruló, tehát én a saját tiszta munkásszivem diktálása után a legnagyobb megelégedésemet fejezhetem ki és minden meghozható áldozatot megteszek, ami tőlem telik. Kivánok boldog uj évet és erőt, jó egészséget, kitartást az 1919-ik évi küzdelemhez és kérem az Istent, hogy a Magyar Bányászlap valamint minden magyar bányász testvér minden lépését szerencse koronázza.

Pintér Mihály,
Ramsay, Mich.

— A lappal nagyon meg vagyok elégedve, ugy szintén nincs az a bányásztestvér Vintondalen, akinek nem jár a Bányászlap és nem azt hallanám, hogy meg van elégedve, mert abból a legjobban meg lehet érteni mindazt, amit kell.

Bagu Péter,
Vintondale, Pa.

A lappal nagyon meg vagyok elégedve, nagyon szeretem és nem akarok megválni tőle, még akkor sem, ha Magyarországba megyek — oda is meg akarom rendelni, mert nekem nincs semmi kifogásom Önök iránt, mert minden lapot olvasok és jobbat nem tudok olvasni egy lapból sem, tehát ismét kijelentem, hogy tisztelem és becsülöm ennek a lapnak a szerkesztőségét.

John B. Szabó,
McDonaldton, Pa.

— Azt sem felejthetem el hogy az öt éves jubileumot megértük és kivánom az Istentől, hogy tartsa meg Himler urat közöttünk sokáig, hogy az ötven éves jubileumot is megérhesse velünk együtt. Himler urra idáig nagy szükség volt, de ezután még nagyobb szükség lesz, mert a r idáig a Bányászlap megtett, nem lehet megfizetni csak ugy ha minden egyes magyar szivéből pártolja a mi lapunkat, a mit tőlünk senki el nem vehet, csak az Isten.

Kovács József,
Expedit, Pa

— B. működése sok esetben hihetetlenül felülmulta várakozásomat, melyekkel sulyos és válságosan visszás dolgokat hozott napvilágra és ebbeli működését a legfényesebb siker koronázta, melyekért legőszintébb köszönetemet fejezem ki. Isten sokáig éltesse.

Vásárhelyi István,
Niles, O.

Most az uj esztendőben való belépéskor arra kérem az Istent, hogy uj erőt öntsön az Önök szivébe és a Magyar Bányászlap továbbra is működjék, mint világitó torony a magyar bányászok között.

Szaleczky Ferenc,
La Belle, Pa

Igazán nagyon örvendek azon jóakaratuknak, hogy velünk egy szivvel-lélekkel érez a Magyar Bányászlap, mivel felhiv Ön bennünket az esetleges tévedésekre, hiszen mindnyájan emberek vagyunk és egyszer-másszor tévedünk is mindnyájan. Hogy jobb és nagyobb előhaladásban részesüljön a Magyar Bányászlap, szivemből kivánom.

Frajták János.
Johnstown, Pa.

— Én nagyon meg vagyok elégedve az Önök munkájával és meg is maradok továbbra is pártfogásuk alatt és ahogy tőlem telik, pártolni fogom Önöket, mert semmi panaszom nincs, hanem inkább kivánom, hogy minél hamarább napi lappá emelje a tábort. Önöket pedig a jó Istentől segitse jó emlékezetükben és munkájukban.

King József,
odi, N. J.

Hanuszek Ferenc, Renton-ból Washington államból küld egy uj előfizetőt a következő levél kiséretében:

— Még többet is szeretnék küldeni, mert amelyik munkás ember — ha nem is bányász — sok bajtól mentheti meg magát, ha ezt az ujságot olvassa, csakhogy errefelé nem igen akadnak magyarok.

HIREK A BÁNYÁK TÁJÉKÁRÓL.

UJ KÁRTÉRITÉSI TÖRVÉNYT KIVÁN WEST VIRGINIA.

A West Virginiai kártéritési törvények értelmében munkaképtelen embereknek körülbelül 6-7 dollárt adnak hetenként. Ezt a szakaszt még akkor hozták amikor 15-18 dollár kellett a havi megélhetésre, melynek arányosan megfelelt a heti 6-7 dollár heti kompenzáció. Az idők azonban változtak s ma. amikor egy ember burdja 30-35 dollár havonta, nem lehet megélni 6-7 dollár segélyből hetenként

Egy bányatulajdonos szerint a társaságok hatalmas összegeket fizetnek a munkások kártéritési alapjára, ugy, hogy az erre a célra szolgáló alap bőséges pénzzel rendelkezik. De ennek az alapnak nem az az eredeti célja, hogy pénzt halmozzon fel, hanem hogy a befolyt összegek megfelelő részét a munkások segélyezésére forditsa.

Valószinüleg hamarosan sürgetni fogják, hogy a kártéritési törvényeket változtassák meg: annál is inkább, mert a rendelkezésükre álló összeg ezt megengedi. Ha a kártéritést a mostani megélhetési viszonyokkal arányosan akarják rendezni, ugy az igazság szerint 200 dollárt kellene adni ezután mindenütt, ahol eddig 100 dollárt adtak.

SOK BÁNYÁT LEZÁRTAK ILLINOISBAN

Springfield, Ill., környékén sok bányát lezártak az utóbbi időben. A bányák tájékán annyi szén van felhalmozva, hogy a jelenlegi termelésre most nincs szükség. Ideiglenesen az elmult másfél hónap alatt vagy hétezer bányász volt munka nélkül

UJ LÁMPÁKAT KAPNAK AZ ILLINOISI BÁNYÁSZOK.

Az illinoisi bányászok eddig a bányában nem igen használtak villanylámpát, mert ennek fenntartása jóval többe kerül, mint a karbájd lámpa. Azonban a karbájd lámpa veszedelmesebb, mert a nyitott láng könnyen felrobbanhat, ahol csak egy kevés gáz is van. Igy valószinüleg az összes illinoisi bányákat rövidesen villanylámpával fogják felszerelni, hogy a bányászok minél kevesebb veszélynek legyenek kitéve.

MEGNYILT A BÁNYÁSZ-ISKOLA WILKES BARRE, PA.-BAN.

Wilkes Barre, Pa. — Az itteni Y. M. C. A. épületében levő bányásziskola, amely az utolsó tiz évben szép eredménynyel működött, január 7-én nyilt meg ujra. Az iskolában minden bányász sokat tanulhat a mesterségéről, tanitanak azonkivül más olyan tantárgyakat is, amelyeknek egy szorgalmas és törekvő bányász nagy hasznát veheti és nagyban segitheti őt előrehaladásában és jobb fizetés elérésében.

Az iskola egy három éves tanfolyamból áll, amelyhez még egy éves külön tanfolyam járul. Beiratkozhat mindenki, aki elvégezte a négy elemi iskolát.

A tandijat visszaadják mindenkinek, aki a vizsgákat leteszi, ugy hogy a tanulás mindazoknak, akik sikerrel végzik el az iskolát, nem kerül semmibe

AZ EAST-OHIO BÁNYÁSZOK HATÁROZATA.

Kovács János testvér, Crescent, O. a bányászszervezet 292. helyi szervezetének nyilvántartó titkárja tudatja velünk, hogy az East Ohio bányászok gyülést tartottak, amelyen a január 14.-én megkezdődött állami konvenció elé terjesztendő határozatokat beszélték meg. Eddig Pa. Ill. Ind. és O. államok mindig együttesen kötöttek szerződéseket és igy az Ohioi, de aildtakdkA-vbgkávbká bányászok mindig nagyon roszszul jártak. Mert a szerződéseket a négy állam egyformán kötötte meg, tekintet nélkül arra, hogy Ohióban és különösen ez állam keleti részén a bányákban sokkal nagyobb a lejáró kő, mint a három másik államban és itt a bányászoknak sokkal több ugy nevezett dedmunkát (deadwork) kellet végezni, ami által természetesen sokkal kevesebbet keresték. Az óhiói bányászok most egy tiltakozó határozatot hoztak, amit az évi konvenció elé terjesztettek és remélik, hogy megkapják az igaszságos elintézést. Ha a határozatot elfogadják, akkor Ohio vagy külön fog szerződéseket kötni, vagy pedig a szerződés megkötésénél tekintetbe fogják venni a baromszedést, klinolást és nagyobb lejárókövet. Igy aztán az ohioi bányászok is megleszneк fizetve minden munkáért, amit végeznek. Igy kivánja ezt az igazság.

Figyelem bányászok!

Bankunk az egyedüli bank a Buffalo Creek-en.

Igazgatóságunk tagjai a környékbeli bányatulajdonosok. Ahol ezek az előkelő, gazdag emberek tartják a pénzüket, oda önök is betehetik.

Ne adják pénzüket mindenféle megbizhatatlan futóvigécseknek, hanem adják be hozzánk, egy erős, megbizható bankba.

THE LOGAN COUNTY BANK
LUNDALE, W. VA.
(205)

Bányász testvéreim!

Értesitem a magyar bányászokat, hogy Huntington, W. Va.-ban, a C. & O. állomáshoz közel

gyümölcs, softdrink, gramophon és aranynemü üzletet nyitottam.

A magyar bányászok már ismernek és bíznak bennem.
Kérem a magyar bányászokat, ha Huntingtonba jönnek, látogassanak meg engem.
Kérem a magyar bányászok pártfogását.

BELLA ISTVÁN,
636—9th ST.
Huntington, W. Va.
(205)

A Magyar Bányászlap uj regénye.

A Magyar Bányászlapban eddig közölt eredeti regényünk befejezést nyert. Lapunk egyik közeli számában uj regényt kezdünk, melyet a magyar bányászok számára

FÜLÖP ILONA, a Bányászlap munkatársa ir.

Ujitsa meg mindenki idejében előfizetését, mert hátralékosoknak nem küldjük a lapot, nehogy elmulassza regényünk kezdetét.

Fülöp Ilona irásait a magyar bányászok jól ismerik és az a tetszés, ami a legutóbb könyvalakban is megjelent: "A Vihar Gyermeke" cimü regényét fogadta, bizonyitja, hogy a magyar bányászok szivesen olvassák és megértik Fülöp Ilona irásait.

EGY IGAZ BARÁT.

Négy óra elmult, éppen jöttek a majnások . . . Persze mind a posta felé tartott, hátha meghallgatta az a szerelmes jó isten azt a sok csöndesen elsóhajtott kivánságot. Talán küldött egy-két soros öreg betüs levelet az ó-hazából? De hát mai nap már nem igen történnek csodák, levelek se jöttek. Ha nem jött levél, jött ujság és nem csak étellel, hanem igével is él az ember, hát szükség van az ujságra!

Benne volt, hogy egy nagy trust company feloszlik. Megijedtek az emberek, hogy mi lesz most, elvesz a keservesen összegyüjtött pár dollár. Hamar nyugodtság szállta meg az emberek szivét . . . mert mindenki visszá kapja a pénzét, ha ir érte! Át teheti, ha akarja, más bankba Rendben van. Nem romlott meg az öröm, mely összegyült a szivekben a szent karácsony közeledtére.

Egy tapasztaltabb, idősebb majnás magyarázza a fiatalabbaknak, hogy nem kell aggódni, emberek, az ő bankárja, ki New Yorkban van, kit már husz éve ösmer, ha a magyarokat megpróbáltatás kisérte, mindig az első volt, ha segiteni kellett. Nem is hivták őt másképp, mint "Magyarok bankárjának." Majd irunk neki, megirja ő nekünk, hogy mit tegyünk. Igaz-e, emberek? Igaza van Gyuri bátyánknak, — hagyták rá a többiek. Vacsora után eljöttek az öreghez, aki emigyen szólt hozzájuk: "Emberek, hallgassanak ide, mert fel fogom olvasni a "Magyarok bankárjának" irt levelemet." Csondesség szállta meg a szobát, olyan, hogy akár egy légy szárnya rebbencését is meghallhatta volna az ember . . .

— Kedves Kiss Emil Uram, tisztelt barátunk,

Adja az Isten, hogy ezen pár sor irásom méltó friss egészségben találja, olyanban, mint a milyenben nekem is részem van.

Most az egyszer nem a magam dolgában irok . . . hanem az egész pléz dolgában. Meg vannak az emberek ijedve, hogy elvesz a pénzük, mert egy nagy bank abbahagyta a biznisztl. Igaz-e, uram hogy elvesz a pénz? Ennyi az egész. Magától várjuk, hogy mit tegyünk?

Mi egyszerü majnások vagyunk, a mi fejünkön könnyü tuljárni, de magába bizunk.

Irjon nekünk minél előbb, mert türelmetlenek vagyunk. Kedvünk sincs dolgozni, még a pipa sem izlik.

Ezzel zárom levelemet, boldog ünnepeket kivánva az egész házanépének,

Geo. Kovács,
öreg majnás.

No most emberek, haza mehetnek kendtek, mert bizonyos, hogy harmadnap itt lesz a válasz. Az emberek haza mentek, igaz, hogy nehéz szivvel. Gyuri bátyánknak igaza volt, mert három nap mulva már várta egy levél a postán Kiss Emiltől, a "Bányászok bankárjától".

A levél igy szólt:

— Igen tisztelt Kovács uram.

köszönöm szives jó kivánságait, és szivemből mindnyájuknak boldog ünnepeket kivánok.

1. Akinek abban a bankban koronabetétje van, küldje el hozzám a könyvet. Ha valaki elfogadja a felajánlott 10 dollárt minden 100 koronáért, ugy elintézem neki ezt a kivánságát és munkámért nem fogadok el semmit sem.

2. Aki a koronákat akarja, koronákat [illegible] annyit, mint a mennyit vásárolt, de csak akkor, ha helyre áll a közlekedés Magyarországgal. Ezért sem fogadok el semmit sem.

3. Figyelmeztesse a magyarokat hogy ne tartsák otthon a ládafiában a pénzüket, hanem küldjék el hozzám, mert én minden dollár után kamatot fizetek. Sok telek, részvény és egyéb fajta hiénák járják a magyar plézeket mostanában, tehát jó lesz végre egy igazán biztos helyen tartani a pénzt.

4. Hajójegyre senki se adjon előleget mig én azt nem hirdetem, mert most még nincs nyitva az ut Magyarország felé.

Örülök, hogy megkeresett az irásával, azért is örülök neki, mert ismét alkalma van a magyarságnak meggyőződni, hogy ki az ő igazi barátja.

Magyaros üdvözlettel,

KISS EMIL,
a "Bányászok bankárja."
133 Second Ave., New York N.Y.
(Hird.)

Szerkesztő üzenet.

Sebestyén Pál, Toler, Ky. Kérdésére válaszolva tudatjuk, hogy Fülöp Ilona a Bányászlapnak már majdnem 4 esztendeje rendes belmunkatársa. Az elismerő sorokért ezuton küldi hálás köszönetét és üdvözletét.

GYÁSZJELENTÉS.

Szomorodott tagtestvéri szivvel adom tudomásul, hogy a 25. osztálynál Tóth István tagtestvérünk elhunyt 1918. október hó 26-án. Tóth testvér a járvány áldozata lett.

E halálesetből kifolyólag felhivom az osztályok tisztikarának és minden tagtestvér figyelmét alapszabályunkra, melynek értelmében minden haláleset után 1 dollár haláleseti dijat be kell fizetni. Kérem testvéreimet, hogy január 31-ig az egy dollár haláleseti dijat legyenek szivesek beküldeni.

Maradtunk tagtestvéri szeretettel,

Sipos Gyula, főtitkár,
Box 420, Homer City, Pa.
Zurek János, főelnök.

Bányászokat keres

ALLEGHENY RIVER MINING CO.

CONIFER, Pa. Jefferson County
SEMINOLE, PA.
CHICKASAW, PA.
FURNACE RUN, PA
CADOGAN, PA. Amstrong Co.
A Pittsburgh & Shawmut vasutvonal mentén
Seminole, Chickasaw és Furnace Run bányáinkban van masina és pikk munka.
A szén átlagos magassága 4 láb.
Jó házak családok részére minden telepünkön. Jó ivóviz, iskolák, szórakozó helyek. A bányák jól vannak felszerelve és nem ártanak az egészségnek.
ÁLLANDÓ MUNKA
Jelentkezzék vagy irjon a superintendentnek az alábbi plézek egyikére:
Allegheny River Mining Co
CONIFER, PA.
SEMINOLE, PA.
CHICKASAW, PA.
FURNACE RUN, PA.
CADOGAN, PA.
vagy a következő cimre:
[illegible]
SERVICE OFFICE
ha személyesen jön, hozza ezt a hirdetést magával.
(904)

Szálloda és vendéglő
Ha Huntingtonba jön,
Gyöngyvössy János
keresse fel
szállodáját és éttermét, a
Washington Hotel
Elsőrangu magyar konyha. Pontos kiszolgálás. Jó szobák és tiszta ágyak.
Washington Hotel
1032 SEVENTH AVE.,
a C. & O. vasuti állomástól jobbra. (932)
Huntington, W. Va.

IRTÓZATOSAK A FÁJDALMAK, különösen azok a borzalmas fájdalmak, amelyeket egy reumában, köszvényben és csuzban szenvedő érez. De miért szenvedjen annyira, mikor könnyen megszabadulhat.

Róth Pöstyéni Cura

használata által. Ezreket kigyógyitott és ezrek köszonik áldásos hatását. KIS ADAG POSTÁN $1.45. NAGY ADAG POSTÁN $1.85. RENDELÉSHEZ EGY GYÖNYÖRÜ FALINAPTÁRT IS KAP.
A pénzt tessék erre a cimre küldeni:
Róth Sámuel Megváltó Gyógyszertára
125 AVENUE A. Dept. C. NEW YORK, N. Y

Magyar bányászok!
Ha Williamson, W. Va.-ba jöttök, látogassatok meg engem.
KITÜNŐ MAGYAR ÉTELEK, JÓ KISZOLGÁLÁS.
Idegeneket szivesen utbaigazitok.
Magyar, pártold a magyart
Pálinkás István
VENDÉGLŐJE
a városházával szemben.
Williamson, W. Va.
(I. 4.)

HOL KAPHATÓ MUNKA? WHERE TO FIND GOOD STEADY WORK?

A bányászok életére nagy fontossággal bir, hogy olyan helyre menjenek dolgozni, hol a BÉREK JÓK, A MAGYAR BÁNYÁSZT SZIVESEN LÁTJÁK, a plézen egészséges lakásviszonyok vannak és a nehéz napi munka fáradalmait megfelelő szórakozó helyeken pihenhetik ki.

Hogy a bányászok helyeket kaphassanak, ebből a célból alább közölni fogjuk azoknak a bányatársaságoknak nevét, ahol bányászokra szükség van, a magyarokat különösen szivesen látják, a bérek jók, a munka állandó és a lakás és egészségügyi viszonyok is megfelelők.

Ha tehát valamelyik bányász költözködni akar, ugy olvassa el figyelmesen az egyes helyeket ismertető alábbi leirásokat és válassza meg, hová menjen dolgozni.

Ha megérkezik, vagy levelet ir be, hivatkozzék a Magyar Bányászlapra, mert ebben az esetben kivételesen JÓ BÁNÁSMÓDBAN és FIZETÉSBEN lesz része.

Bányásztestvérek, csak oda menjünk dolgozni, ahol szivesen látnak bennünket.

Week by week we are receiving hundreds of letters from dissatisfied, misled miners inquiring for places where they can find FAIR PLAY, GOOD WAGES, STEADY WORK. As we are unable to answer all those leters seperately and to give the necessary information to miners, we are going to publish the "BLUE LIST" of honest mining companies.

The "LABOR DIRECTORY" will contain the names and particulars of such operators only who give hearty welcome to Hungarian and Slavic Miners, treat them fairly, and whose places and working conditions are satisfactory.

The mining companies registered in the "Blue List" are recommended by the Miners' Journal in good faith to 150.000 industrious miners and we will refuse to list names of operators who are not particular about working conditions.

Don't forget that Hungarian Miners are steady and efficient.

An insertion of your name in the "Blue List" means our advice to look for good, steady work at your place.

LABOR DIRECTORY.

A. RONA, Adv. Mgr.

GRANTTOWN, W. VA. A New England Fuel & Transportation Company telepe. Fairmonttól 7 mértföldnyire a street kárén, mely a telepen áll meg. Union bánya és union fizetés. A szén magassága 8 láb, minden nap dolgoznak. A bányászok keresete két hetenkint 90-100 dollár között váltakozik. A plézen van templom és iskola, mozi szinház, kuglizó. A házakban villanyvilágitás és gáz. Bővebb felvilágositásért irjanak fentebbi cimre. (01)

LUNDALE, W. Va. A Lundale Coal Co. telepen, Logan mellett, West Virginiában. A bányák a Buffalo Creek branchon vannak és odaigyekvő magyarok Huntington és Logan városokon keresztül menjenek a telepre. A bányában hat-hat és fél láb magas, tiszta szén van s a munka nem nehéz. A bányászok jó bánásmódban részesülnek és keresetük havonta száz és százötven dollár közt váltakozik. Különösen szeretjük a magyar bányászt, s ne felejtsék el, hogy ebben a bányában minden nap megy a munka évről-évre. Magyarok jelentkezzenek munkára minél előbb J. N. Schweitzer, General Superintendentnél. 923

MA[illegible] W. VA. [illegible] telepe Logan, W. Va. közelében. A szén magassága négy és fél öt láb között váltakozik, a bányák teljesen ujak, a házak szintén, elsőrangu ivóviz. A munka jó és szorgalmas emberek szépen kereshetnek. A bánya General Managerje Mr. R. H. Heyser, akit a magyar bányászok már rég óta ismernek és szeretnek. Jöjjön személyesen telepünkre vagy irjon felvilágositásért erre a cimre: Mr. R. H. Heyser, Gen. Mgr., Mallory Coal Company, Man W. Va. (t. é.)

OTTAWA, W. VA. A MONTE COAL CO. bányái. Coal River Branch, a G. & O. vasutvonalon. A szén 5 és fél láb magas, kitünő tető, gáz nincsen. A társaságnak itt sok bányája van, mindenhol nagyon jól megy a munka. A munkások szeretik a helyet és állandóan sok magyar munkás van és dolgozik a telepen. A társaság elnöke Paul Hárdy, akit a magyarok már régen ismernek és szeretnek. Ez a bánya a magyar bányászok kedvelt helye. Jöjjön ön is közénk dolgozni, vagy irjon felvilágositásért, magyarul fogunk válaszolni. 930

CRANE, MICCO és OMAR, W. Va. A Main Island Creek Coal Co. telepei, Logan W. Va. közelében. Bevándoroltak évek óta nagy számban dolgoznak ezeken a telepeken. A szén magassága 5-9 láb, jó tető, jó lakóházak. Ha állandó jó munkát akar olyan telepen, ahol jók a megélhetési viszonyok, ugy jöjjön és nézze meg a bányáinkat vagy irjon felvilágositásért, és magyarul fogunk válaszolni. Cim: Main Island, Creek Coal Co., Omar, W. Va. 918

AMHERSTDALE, W. VA. Proctor Coal Co. telepe, Logan, W. Va. közelében. A szén 6 és fél láb magas, tiszta szén, jó tető. Ha jó bányában jól akarnak keresni, akkor jöjjenek a telepünkre. Vannak embereink, akik naponta 7-8 dollárt keresnek. Ha ide akarnak jönni Logan, W. Va.-ból, jöjjenek a C. & O. vasuton a telepig és jelentkezzenek munkára Mr. Geo. Vance szuperintendentnél. Levelekre magyarul válaszolunk. Proctor Coal Co., Amherstdale, W. Va. 918

AMHERSTDALE, Logan County, West Virginia. A telep az Amherst Coal Company tulajdona és a bánya a Chespaeke & Ohio vasutnak Buffalo Creek vonalán fekszik. Oda igyekvő magyarok Huntington és Logan városokon keresztül jutnak a telepre. A bányában öt láb magas, tiszta szén van s jobb, mint a vidék bármely bányájában. A bányák minden nap dolgoznak, mert káré van mindég s a kereset eléri a 125 dollárt havonta Jó lakások, kertek és minden, ami egy rendes telepen szükséges. A magyarokat szeretjük, és jól bánunk velük. Jelentkezzék J. N. Schweitzer, General Superintendentnél. 923

ETHEL, W. VA. Az Illinois Commercial and Coal Mining Co. telepen. Telepünkön már vannak magyar bányászok, akik jól keresnek és meg vannak elégedve. Jó házak, jó ivóviz, villanyvilágitás, kut minden házban. Jó magyar burd. Azok a burdosgazdák, akik burdosokat tartanak, nem fizetnek házbért. Legjobb közlekedés Huntington, W. Va.-án keresztül. Bányáinkban többet kereshet, mint akármely más bányában. Jöjjön és személyesen győződjék meg állitásaink valóságáról vagy irjon felvilágositásért John Hollósy ma[illegible] magyar bányásznak, aki szivesen fog válaszolni minden kér[illegible] 919

[illegible]YMAN, W. VA. A Virginia Buffalo Coal Co. bányája. A tető jó, gáz nincs, a szén 6-7 láb magas. A bányászok átlagos keresete 5-6 dollár naponta. A munka állandóan jól megy. Jó házak vannak, amelyek csak nemrégen épültek és minden házban elsőrangu ivóviz. A magyarokat nagyon szeretik s bár már kevés van, szivesen felvennének ujabbakat. Állandó biztos munkát és jó bánásmódot igérnek magyar bányászoknak. 924

WARD, W. VA. A Kellys Creek Colliery Company telepe. Union bánya. Telepünkön már évek óta laknak nagy számmal magyarok. Most is több mint százhusz magyar van nálunk. Családoknak kitünő lakóházak kertekkel. Burdosoknak elsőrangu burd. A kereset szintén a legjobb. Két magyar bányászunk juniusban dijakat nyert, mert ők ladoltak ebben a hónapban legtöbb szenet. Józsa György 464 tonnát és Cs. Kiss Sándor meg 404 tonnát ladolt. Tonnánként 50½ centtől 55 centig fizetünk. Ebből is látható, hogy a szenünk jó, a munka könnyü, a kereset kitünő. Ha telepünkre akar jönni, akkor vegye Charleston, W. Va.ból a K. & M. vasutat Cedar Grove-ig, innét a kompánia trénjén jöjjön a telepre. Dolgozzon olyan telepen, ahol jól bánnak a magyar bányászokkal és szeretik őket. Felvilágositásért irjon erre a cimre: Mr. J. J. Snure, Manager, Kellys Creek Colliery Co., Ward, W. Va.

Olvassa el a másik hirdetésünket is. Érdekelni fogja. 930.

[illegible] JACKET, W. VA. A Red Jacket Consolidated Coal and Coke Company telepe. Ez a bánya évek óta a magyar bányászok kedvelt helye. A szén magassága 5 és 6½ láb között váltakozik, viz nincs, jó tető. Kitünő házak és elsőrangu ivóviz a telepen. Nagy kompánia sztórjainkban mindent kaphat a legolcsóbb áron. Legnagyobb gondot forditunk munkásaink biztonságára. A szenet villanyfuróval furják és villanygépek vágják a kompánia munkások. A kárékat motorok viszik ki és [illegible] minden bányász annyi kárét kap, amennyit meg képes ladolni. Ne gondolkozzon sokáig, hanem jöjjön a mi telepünkre dolgozni. A bánya Matewan, W. Va. közelében fekszik. Felvilágositásért irjon erre a cimre: Mr. W. M. Cummins, General Sup't, Red Jacket, W. Va. 923

Helyi képviselőink:

PITTSBURGH, PA. Takács Lipót.
STONEGA, VA. Bozó József.
STEUBENVILLE, [illegible] Andreánszky [illegible]
WHEELING, W. VA. és környékén [illegible]
MULKYTOWN, ILL. [illegible]
MULKEYTOWN, ILL. Kovács Dezső.
LOGAN, W. VA. Domokos József
LOGAN, W. VA. Joe Borbély & Co.
[illegible] National Bank of Commerce.
FILBERT, W. VA. Vince János.
WILLIAMSON, W. VA. Pálinkás István
NORTHFORK, W. VA. Czeisler Jenő, a First National Bank hivatalnoka.

KOVÁCS DEZSŐ testvérünk a Bányászlapot Christopher, Ill.-ban és vidékén képviseli és fel van jogositva előfizetések és hirdetések felvételére. Kérjük testvéreinket, hogy segitsék Kovács testvért munkájában.

KISHIRDETÉSEK.

ELADÓ üzlet vagy birtokok soronként 15 cent.

HÁZASSÁG és nyilttéri közlemény soronként 25 cent.

Kérem testvéreimet, tudassanak hol kaphatnék munkát bányában. Én egy ügyes bányakovács vagyok, értem a lóvasalást, láncosmasina javitást, boiler javitást, switchkészitést, szóval jártas vagyok a szakmámban. Állandó alkalmazást szeretnék bányánál. Testvéreim szivességét meghálálom.

Louis Ragályi,
Box 73, Cleo, Pa.
(7)

Egy 45 éves magányos ember házasság céljából szeretne megismerkedni egy hozzá illő nővel. Van egy pár száz dollár készpénzem és állandó jó munkám. Csakis komoly levelekre válaszolok. Leveleket erre a cimre kérem: M. P. F. Box 478, Nanty-Glo, Penna. 93

Házasság. Én egy 45 éves ember, szeretnék megismerkedni egy 42-45 év körüli nővel házasság céljából. Egy pár száz dollárral rendelkezem, a munkám meglehetős. Ajánlatot erre a cimre kérek: M. E. R. Box 478, Nanty Glo, Pa. (906)

Szabó István édesapámat keresem, aki még rövid idővel ezelőtt Sagamore, Pa. telepen tartózkodott. A hozzá küldött levelek visszaérkeznek azzal a jelzéssel, hogy eltávozott onnan. Igen kérem a róla tudókat, vagy őt magát, hogy hollétéről értesitsenek. Mrs. Mike Varga, Himler, W. Va. (906)

Keresem Molnár József keresztkomámat, aki Ecsed, Borsod megyéből jött Amerikába. Utoljára Madera, Pa.-ból irt nekem levelet. Kérem őt vagy a róla tudókat cimét velem közölni sziveskedjenek. Louis Gribóczky, Box 212, Vintondale, Pa. 93

Zalamegyei Nagy Csatári születésü magyar bányász vagyok, meguntam a magányos életet. Házasság céljából vágyam egy jóravaló gyermektelen özvegygyel megismerkedni és házasságra lépni. Fényképpel ellátott levelekre válaszolok. Cimem Cz. F. Gen. Delivery, Stone, Ky. 904

Eladó ház, Nt. Vernon, Ill.-ban 4 rumos ház és 4 aker föld, 25 fajalma, mindenféle melléképületekkel, más vállalat miatt eladó, potom $1600 dollárért. Vételhez szükséges 1000 dollár készpénz. Bővebb felvilágositásért forduljon a tulajdonoshoz: Mr. Kochol János, Box B. 105, Nord City, Mulkeytown, Ill.

Egyleti kalauz.

Első Tug River-i Magyar Munkás Betegsegélyző Egylet., Alakult 1903 október 1-én.

Főtisztikar: — Főelnök: Grezkó István, fő-alelnök Dandik István, főpénztárnok Garay János, akihez minden osztálytól a pénz küldendő, főtitkár Vincze János, Box 55, Filbert, W. Va., akihez minden levél cimzendő, főjegyző Gönczy Bertalan, box 17, Filbert, W. Va. főellenőr Slézia László, hármas bizottság: Lengyel Imre, Simon András és Kis Csitári János, póttag Sidlóczky József, főajtóőr Török Gedeon.

Első osztály: Filbert, W. Va. Elnök Agyagos János, alelnök Szegő Balázs, titkár Barta András, box 24, Filbert, W. Va. jegyző Gönczy Bertalan, box 155, pénztárnok Slézia László, hármas bizottság Iván János, Kovács Lajos és Heler Kálmán, beteglátogató Chuport Albert, póttag Svam Károly, zászlótartó Kolozsi Miklós.

Második osztály: Gary, W. Va. Elnök Németh Ferenc, titkár Dandik István, pénztárnok Lengyel Imre, hármas bizottság: Szemán Ferenc, Kissent János, Lengyel Imre, ajtóőr Szemán Ferenc, zászlótartó Szurcsik János.

Harmadik osztály: Pageton, W. Va. Elnök Szathmáry Péter, titkár Valash Vendel, box 23, Pageton, W. Va., akinek a cimére a levelek küldendok, pénztárnok Szathmáry Márton, jegyző Németh Balázs, beteglátogató Kövér Lajos, ajtóőr Lanczak István.

Negyedik osztály: [illegible] Veres József, alelnök Kotroczó György, pénztárnok Szász György, [illegible] jegyző Hajzer József, ellenőr Szücs István, hármas bizottság Kun Gábor, Kiscsitári János, Kotroczó János, beteglátogató Orosz István, ajtóőr Huklaji János, zászlótartó Kiscsitári József.

Hatodik osztály: Rawl, W. Va. Elnök: Varga Mihály, alelnök Kruzics István, titkár Egri József, box 21, Rawl, W. Va., pénztárnok Pénzes Károly, jegyző Bartyik Mátyás, pénztári ellenőr Dobay István, kettős bizottság Jantyik Pál és Lipták Mátyás, beteglátogató Irma József.

ELSÖ JOBS ÉS KORNYEKE MAGYAR BANYASZ BETEG SEGÉLYZŐ EGYLET. Székhelye Murray City, O. Alapitatott 1896 jnuár 5-én. Hivatalos lapja a Magyar Bányászlap.

Gyüléseit tartja minden hónap 2-ik vasárnapján Murray City, O. Gulyda János termében.

Elnök Tamaska János, alelnök Belfi András, pénztárnok Tóth János, jegyző Tóth Károly, titkár Horváth Gyula, box 242, akihez minden levél cimzendő, ellenőr Mikó József, hármas bizottság: Kardos András, Popóczy János és Mudi András, beteglátogatók Murray Cityben: Imre Imre, Hollisterben Molnár János, helyettese Gyurkó János, ajtóőr Bulaji János, rendfentartó Bras János, zászlótartók Szabó István, Rozsvaji János.

OHIO MAGYAR BANYASZ SZÖVETSEG. Székhelye: Murray City, O. Hivatalos lapja a Magyar Bányászlap.

Elnök Tamaska János, alelnök Tóth János, pénztárnok Bozsvay János, titkár Dabos Gyula, ellenőr Mikó József

Uj fiókok alakithatók a környéken. Érdeklődők forduljanak a titkárhoz vagy Tamaska János elnökhöz, box 483, Murray City, O.

HOLISTER, O.
Első osztály.

Alakult 1917. december 16-án. Elnök Gyurkó János, titkár Székely János, cime box 77, Glouster, O.

Az Első Magyar Kinizsi Pál Magyar Bányász Betegsegélyző Férfi és Női Egylet, Twin Rocks, Pa.

Alakult 1903 március 24-én. Gyüléseit tartja minden hónap negyedik vasárnapján a saját helyiségében, délután 2 órakor.

Elnök: Kriston János, alelnök: Krivulyka Márton, titkár: Soltész Lajos, box 259; jegyző: Bortnyik János, pénztárnok: Kovács József, hármastagu bizottság: Nagy Lajos, Kovács József és Nagy Gusztáv, magyar zászlótartó: Koreny Miklós, amerikai zászlótartó: Bodák István, beteglátogató: Nagy Antal, elővezető: Koreny Miklós, ajtóőr: Csipa János.

Yatesboro, Pa. osztály.

Elnök Csobádi József, alelnök Simon József, titkár és jegyző Bódis Géza, box 202, Yatesboro, Pa., akihez az egyletet érdeklő minden levelezés cimzendő, pénztárnok F. Kovács János, számvevő: B. Kovács István, zászlóvivő Beresnyák József, beteglátogató Köves János, ajtóőr Lónyai János.

4-ik osztály, Seanor, Pa.

Elnök: Anderko Lajos, pénztárnok Székely Sándor, pénztári ellenőr Oláh József, lev. titkár Sarkadi Gábor K. box 226, Seanor, Pa. Beteglátogató Benkő Mihály, bizottsági tagok [illegible]ki József és Pisák Mihály, zászlótartó [illegible] Nagy József, ajtóőr Takács Andr[illegible]

Munka, tisztesség, tanulás és összetartás; ez legyen a jelszavunk, mert ez segít minket előre a boldogulás felé.

SZERKESZTŐ: HIMLER MÁRTON
206 E. 9th Street, New York, N. Y. Telephone: Orchard 7738

MEGJELENIK MINDEN HÉTEN CSÜTÖRTÖK NAPJÁN

MAGYAR BÁNYÁSZLAP

Az egyedüli magyar bányászlap az Egyesült Államokba, melybe bányászok írnak a bányászokról a bányászoknak

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
206 E. 9th Street, New York, N. Y. Telephone: Orchard 7738

Előfizetési ár az Egyesült Államokban egy évre $2, külföldre $2.50.

Mi a bolshevikizmus

Egy testvérünk levelet irt, amelyben megkér bennünket, hogy tudassuk vele, hogy mi is az a bolshevikizmus, amiről mostanában annyit beszélnek, mert egyikük sem tudja megérteni.

Hisszük, hogy több testvérünk is van, aki szivesen hall pár szót erről és igy levél helyett a lapban válaszolunk az érdeklődő bányásztestvér kérdezősködésére.

A bolshevikizmus a legszélsőségesebb irányban hajtott szocializmus. A bolshevikik, vagyis a bolsheviki párt hivei minden tekintetben a tökéletes egyenlőséget hirdetik és nem ismernek el semmi magantulajdont. Azt vallják, hogy egy ország minden vagyona, minden ipara a nép közös tulajdona legyen, hogy ne legyenek szegény, közepes és gazdag emberek, hanem mindenkinek egyenlően jusson ki az ország javaiból.

A bolsheviki uralom először Oroszországban kezdődött és onnan harapódzott át a többi országba is. Azonban az oroszországi bolsheviki uralom, maguk a vezetők is mindjárt ugy kezdték meg működésüket, hogy minden józan gondolkozásu ember elitéli, mert a bolshevikik voltak azok, akik igazán vizet prédikáltak és maguk bort ittak. A teljes szabadságot, az egyenlőséget hirdették és a legnagyobb kegyetlenséggel, erőszakkal jártak el mindazokkal szemben, akik nem vallották magukénak elveiket. Állandóan a sajtószabadságot hirdették és ők voltak az elsők, akik olyan kényszereszközöket alkalmaztak a polgári sajtóval szemben, a milyen eszközökhöz a császári vagy királyi uralom soha nem nyult.

A bolshevikik tüzzel-vassal terjesztik eszméiket. Egyáltalában nem ismerik el a valóságban az egyéni szabadságot, csak hirdetik ezt, mert könyörtelenül gyilkolnak le mindenkit, aki más nézeten merészel lenni. Oroszországban irtózatos vérengzéseket vittek véghez és dacára annak, hogy a legvéresebb háboru korszakában élünk, annyira már vagyunk kulturáltak, hogy tudjuk: nem lehet igaz, szép és szent az a cél, amelynek keresztülvitele ezer és ezer ártatlan ember életébe kerül.

Az európai országokat borzalmasan kimeritette a háboru. Mindegyiknek szüksége van arra, hogy minden egyes polgára szivvel-lélekkel lássan neki a munkához, hogy szorgalommal, jóakarattal és önzetlenséggel állitják helyre azt, amit a háboru epusztitott.

A komoly és célravezető munka helyett azonban felütötte sziszegő kigyófejét a bolshevikizmus, amely munka helyett még inkább pusztit, mintha nem szenvedtek volna az országok eleget a háboru alatt.

Az egyes országok népei el vannak vakulva. Éhesek, megviselte őket a szenvedés, elvesztették a fejüket és vezetni hagyják magukat, attól, aki kenyeret igér nekik. És a jövöre nem gondolnak. Nem jut eszükbe, hogy hosszu böjtöléssel kell majd megfizetniök a mostani esetleges jóllakásukat. Mert munka nélkül nem lehet enni, ha felesszük a készletet és nem dolgozunk, hgoy ujra megtöltsük az éléstárunkat, bizony ugy járunk, mint a mesebeli tücsök a hangyával szemben.

Az élet fejlődésének örökigazságu szabálya a fokozatosság. Hasonlatos ez a kicsi gyerek fejlődéséhez. Épugy, mint a kis gyerek a bizonytalan bukdácsoló tipegés után nem tud azonnal versenyt futni, hanem lassan és fokozatos haladással tanul meg járni, épen ugy nem haladhat egy nép sem óriási lépésekkel egyik napról a másikra. Különösen olyan nép, amely eddig alig állt a lábán.

Legyünk őszinték és valljuk be, hogy egyik nép sem érett meg egészen arra, hogy teljes szabadsággal kormányozza önmagát. Egy ország kormányzása nem olyan egyszerü dolog, hogy egyik napról a másikra beletanuljon egy olyan nép, amelynek eddig tilos volt még csak beleszólni is az ország dolgába.

A népek fejletlensége az oka az európai országokban uralkodó végzetes és tragikus fejetlenségnek és épen a jelenlegi gyalázatos erőszakoskodással, pusztulással bizonyitotta be a nép legjobban, hogy nem érett meg még a teljes szabadságra, hogy nagyon meg kell elégednie, ha levették a trónról a rabszolgatartót, az uralkodójukat és várjanak szépen a fejlődés sorára.

Mert aki szaladni, versenytfutni akar, annak előbb járni kell tanulni. A legtöbb európai nemzet népe még gyerekesen tipeg és ha továbbra is szaladni akar, bizony könnyen megtörténhetik, hogy elbukik és kitöri a nyakát.

A bolshevikizmus abban a formában, ahogy ez most uralkodik az európai országokban, minden természetes haladásnak ellensége, maga a rombolás, a fejetlenség és kegyetlenkedés, gyilkosabb, mint egy háboru és ha a legrövidebb idő alatt el nem nyomják, ugy tönkre tesz minden országot.

Az amerikai munkások okosan teszik, ha okulnak az európai munkástársaik szomoru és elrettentő példáján és kerülik a bolshevikizmushoz vezető utat, mint a mérges kigyót.

A BÁNYÁSZLAP MEG A BÁNYÁSZOK

Egy testvérünk nem kapta meg a Bányászlapot pár hétig. Hogy mi volt ennek az oka, mellékes, elég az hozzá, hogy irt nekünk a testvér egy ujedt levelet, amiben többek között ezt irja:

— Már azt hittem, hogy talán megbukott a Bányászlap

A lapot természetesen már kapja testvérünk és megnyugtattuk, hogy a Bányászlap nem bukott meg. Egyben fel is használjuk az alkalmat, hogy beszélgessünk egy kicsit businesszről, meg business-bukásról.

Bizony sok üzlet bukik meg manapság, de minden üzletbukásnak meg van a maga oka. Mert ha valaki kinyit például egy cipőüzletet, és derekasan dolgozik, jó holmit tart a megfelelő árakon, hát az az üzlet nem bukik meg, ha — azon a tájékon szükségük van az embereknek cipőre, vagy ha nincs ott egy másik üzlet, ahol jobb cipőt árulnak esetleg még olcsóbb áron is.

Ugyanigy áll a dolog egy lappal is. Amig egy lapra szükség van, amig vannak emberek, akik vásárolják a lapot, addig a lap nem bukhat meg.

Hogy a Bányászlapnak van-e, vagy nincs létjogosultsága, arról ma ugyszólván nevetséges beszélni. Mert az már az évek folyamán épen eléggé bebizonyosodott. A magyar bányászok számtalan levéllel és számtalan ténynyel bebizonyitották, hogy a Magyar Bányászlapra szükségük van és igy a Magyar Bányászlap mindaddig nem bukhat meg, amig a magyar bányászok ezt nem akarják.

Az ujév alkalmával halomszámra beérkezett levelek között volt egy, amelyben egy testvérünk ezt irja: a Magyar Bányászlap a miénk és azt most már senki nem veheti el tőlünk, csak az Isten.

És ennek a testvérnek nagyon igaza van. A Magyar Bányászlap a magyar bányászok tulajdona és munkájában ugy halad, ahogy azt a magyar bányászok kivánják. Ugy nő az ujság, ahogy azt testvéreink akarják és mi, akik a lapot csináljuk, mi csak szolgái vagyunk bányásztestvéreinknek és mindenben az ő óhajuk, kivánságuk az első és mérvadó.

Állásfoglalásainkban soha sem nézünk egyebet, mint a magyar bányászok hasznát. Soha sem törődünk azzal, ha egyes cikkeinkért esetleg hirdetőink megnehetzelnek és igy a lap üzleti része szenved ezáltal. A magyar bányászok összehasonlithatják a Bányászlapot bármelyik lappal és megállapithatják könnyen, hogy a Bányászlap az, amely hirdetéseit megválogatja és nem aszerint közli azokat, hogy ki mennyit fizet, hanem, hogy nem támadja-e az a bányászok érdekeit. Mert hiszen van sok olyan hirdetés, amit mi is megkapnánk, csak egy levélben kellene megüzenünk, hogy elfogadjuk. De ez az ujság elsősorban a magyar bányászok védelmezője, tanitója és pártolója és csak azután hirdetési üzlet

Minden magyar bányásznak joga van ezt az ujságot ugy tekinteni, mint a saját tplajdonát. Minden bányásznak joga van beleszólni ennek az üzletnek a vezetésébe és a lap szerkesztésébe. Amennyire örülünk minden olyan levélnek, ami azt bizonyitja, hogy a jó uton haladunk és testvéreink meg vannak munkánkkal elégedve, épenolyan hálásan fogadjuk, ha testvéreink figyelmeztetnek bennünket egyes hibáinkra, vagy pedig ha tanácsokat adnak.

Mi is azt az elvet valljuk: ha meg vagy velünk elégedve, mond meg másoknak; ha nem vagy megelégedve, mondd meg nekünk. Mind a kettő nagy szolgálat a számunkra, mindkettő fejleszti, jobbá teszi az ujságot ugy, hogy végeredményben a bányászok kapják meg a hasznát.

Bányász János igaza

Tisztelt szerkesztőség! Én idáig abban a véleményben voltam, hogy a Bányász János személyi körüli vitában nem fogok részt venni, de sajnos, a dolog olyan fordulatot vetett, hogy szükségét látom annak, hogy egy pár szót én is szóljak.

Hát először is, mikor Bányász János az első bevezető cikket irta a Bányászlapba, kijelentette, hogy rá fog mutatni mindenféle hibáinkra, habár az sokaknak nem is fog tetszeni, de ugyanakkor kijelentette azt is, hogy ezt szivének a bányászok iránti szeretetéből fogja tenni. Én, tisztelt Szerkesztőség, 6 hónap hijával 18 éve vagyok Amerikában a azóta mint szénbányász dolgozom és dicsekedés nélkül mondhatom, hogy ezen idő alatt megtanultam valamicskét a bányászatból is, a társadalom, bösz, kompánia iránti kötelezettségből is, de azért a Bányász János cikkeit talán senki sem várta jobban, mint én, mert kiéreztem belőle, hogy az csakis a magyar bányászok érdekében irődik és mi tagadás, tanulhatunk belőle sok hasznosat. Nem akarok itt azzal foglalkozni, hogy ebben vagy abban igaza volt-e a Bányász testvérnek, mert ha valami nekem nem tetszik, akkor egyszerüen nem hiszem el és talán meg is irom egy tisztességes hangu levélben, hogy ebben vagy abban a cikkiró tévedett szerintem, de sohasem fogok fenyegetődzni, hogy igy meg ugy lesz, mert ugyebár azért, hogy nékem magamnak valami nem tetszik, tetszhet más ezernek. A szárazok is igy tesznek, ha mi nem iszunk, ne igyatok ti sem. Bányász János testvér azt irta egyszer, hogy legyünk egymással elnézők és most ő nem akar elnéző lenni, pedig elhiheti, hogy pár ember kivételével az egész Bányászlap olvasó közönsége mellette van és most ő ezen pár emberért hagy bennünket faképnél. Először megkedveltette velünk a cikkeit, aztán abba hagyja, pedig az ő cikkei egy kiegészitő része volt a Bányászlapnak. Hiszen az életünk ugy van berendezve, hogy minden ember a másikra van utalva, ugyszintén majd minden embernek más a véleménye bizonyos dolgokról, de hát ha egy ember más véleményen van is, mint mi, nem kell azért arra mindjárt furkósbottal rontani, mert sokszor neki van igaza.

Tisztelt Bányász János testvér, azt sem tudom, ki ön és hogy fogom-e még az ön cikkeit olvasni, de nyugodt lehet, hogy irásainak beszüntetésével több olvasót elszomorit, mint ahányat megörvendeztet. De mielőtt teljesen visszavonul, irja meg egyszer és irja meg a nőtlen magyar bányászoknak, hogy az imádságukba azt is vegyék bele, hogy ne csak a gonosztól, de az olyan feleségtől is szabaditsa meg az Ur, aki arra vár, hogy a kompánista felesége mossa le a házat.

Vagyok őszinte tisztelője

Szakács Imre,
Cymbria Mines, Pa.

Kedves Szakács Imre testvér! Önnek cimezem ezt a pár sort, de azért szól minden magyar bányásznak.

A Bányászlap legutóbbi számában megmagyaráztam már, hogy miért akartam a "faképnél" hagyni a magyar bányászokat. Nem azért, mert én nem tudok elnéző lenni, hanem mert nem akartam visszaélni a Bányászlap szivességével és nem akartam, hogy a Bányászlapnak kárt okozzon az irásom. De miután Himler testvér megirta, hogy mi a véleménye a dologról és mert ezt a lapot mégis csak ő dirigálja, meg aztán azt is látom, hogy a magyar bányászok nagy része sokkal szivesebben olvassa az irásaimat, mint ahogy én azt képzeltem, ujra itt vagyok hetenkint az irásaimmal, a barátságommal, a szeretetemmel és boldogan nyujtom a kezemet a magyar bányászoknak, hogy erősitsük meg a barátságunkat.

Amikor ez a nagy port vert vitatkozás megkezdődött, minek tagadjam, bizony nem éreztem magamat tulságosan boldognak. Kicsit bántott, hogy egyesek félremagyarázzák az én jóakaratomat. De ma már nem sajnálom, hogy igy esett a dolog. Mert nincs kár haszon nélkül és én is találtam hasznot, megtudtam, hogy a magyar bányászok szivesen beszélgetnek velem, ami azt jelenti, hogy ezután még nagyobb kedvvel fogom őket felkeresni. De egyben azt is jelenti, hogy nehezebben fog menni az irás, jobban kell, hogy vigyázzak a szavaimra, mert mindig arra fogok gondolni, hogy jó érzéssel várják a testvérek az irásaimat, hát igyeknem kell megfelelni ennek a várakozásnak.

Azért természetesen szeretném, ha ezután is felelnének irásaimra a bányászok, őszintén és a szivük szerint. Mert vitatkozás közben nemcsak sokat tanul az ember — és én bizony még szeretnék sokat tanulni — hanem jobban meg is ismerjük egymást, meg önmagunkat. És aki önmagát ismeri, aki önmagáról igazságos és őszinte véleményt tud mondani, annak azután már nem nagy dolog megszabadulni a hibájától. És én bizony azt szeretném, ha minél világosabban látnám, hogy milyen hibáim vannak, hogy azután annál könnyebben próbáljak tőlük, mint fölesleges társaságtól, megszabadulni. És tudom, hogy más is igy van ezzel.

A Bányászlap jövő heti számában beszélgetni fogunk egy kicsit az asszonyokról, addig is minden jókat kivánok minden testvérnek

Bányász János.

AZ ELSŐ MEG AZ UTOLSÓ HŐS

Irta: FÜLÖP ILONA

Amikor megindult a háboru, ez a hatalmas, egész világot elborító lángtenger, mámoros fejjel, hamis isteni hivatással indultak meg a magyar legények és vitték magukkal mindenüket: a szép fiatalságukat, reményeiket az egész egyetlen életüket. Nagyon elszántak voltak és nagyon bátrak, mindenre készen, hősöknek érezték magukat és hősi virágkoszorut tett a lázas homlokukra a magasztalás.

A dicsőséges, virággal borított marsolás után már a dolog szürkébb része jött, a nehezebb, a hősiesebb, a szenvedéssel teli: jött a sáncárok, sárral-esővel, férgekkel, éhséggel és szenvedéssel. De tartották magukat, mert hősök voltak — ugy mondták nekik — hogy a szenvedésekkel kiérdemlik a hősi nevet, meg azt a dicsőséges koszorut, amivel felvirágozták őket már előre.

Aztán megkezdődött az igazi háboru, ágyukkal — borzalmas, pokoli zajt csináltak — orditásokkal, féléssel, izgalommal és lecsaptak lángoló szilánkok, mintha, tüzes istennyilák hada röpködött volna a földre.

A csapatvezető orditott, a katonák orditottak, a levegőben madarak ijjedt vijjogással repültek el a földre jött pokolból és akkor — egy fiu, egy fiatal legénykc, aki együtt orditott, együtt marsolt a többivel és együtt érezte magát hősnek, leesett a földre és nagy vörös rózsák nyiltak a fiatal, erős mellén és égnek fordult a szeme, mintha onnan várna segitséget borzalmas fájdalmára.

Egy másik katona mellé térdelt:

— Megsebesültél? — kérdezte tőle.

— Ne törődj vele, csak azt mondd, hogy győztünk-e?

A másik katona ránézett a szenvedő fiura, akinek az ajka nehezen kapkodta a levegőt és lángoló szemmel sugta a haldoklónak:

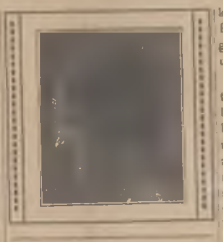

— Győztünk, testvér, győztünk-

A sebesült fiu szemében még egyszer fellángolt a nagy tüz, a boldogság, elégedettség lángja és aztán meghalt, mint egy hős, aki eleget tett hivatásának és aki kiérdemelte a már előre fejére helyezett hősi koszorut.

***

Aztán jöttek hónapok, irtózatosak, még borzalmasabbak, előre, hátra, vérben, tüzben, de sok fiatal elesett. Rosszakaratu lomhasággal multak a napok és hónapok, évek multak már el, mintha egy örökkévalóság lett volna az egész háborus élet, kinok kinja, pokol. Aztán jöttek hirek hazulról, az otthagyott faluból, az otthagyott édesanyától, özvegygyé lett lánytestvérektől, szenvedő emberseregektől:

— Békét akarunk-

Európa népe, amely olyan volt, mint egy fiatal katona, egy megtört szivü, éhező asszony lett a véres esztendők során és ahogy az első hetekben, hónapokban, az első évben győzelemért könyörögtek a hősöknek, ahogy győzelmi biztatásokat küldtek a csatasorba, ugy rimánkodtak most a békességért, a kenyérért, a régi kis hajlékért és az együtlétért. És a hirnek jó barátja a szél, gyorslábu postás, viszi oda, ahol ugy várnak rá: a csatasorokba.

És már beszéltek békéről. Alig tudták a szenvedő katonák elképzelni, hogy egyszer már elhagyhatják a sáncárkot és mehetnek vissza a mosolygó arcok közé, a békességes életbe. És már mindig többet gondoltak a békére, mint a győzelemre, azok a kezek, amelyek a marsoló hősöknek babérkoszorut tettek a fejére, most a békét könyörögték, mint amivel ki lehet érdemelni azt a koszorut.

És már mindig többször és többször mondták ezt a szót. És már azt mondták: talán egy hónap mulva már béke lesz. Talán már egy hét mulva, talán már holnap reggel csendesség lesz, talán már a ma esti ágyudurrogás az utolsó lesz.

És reggel megint csak megszólalt az ágyu és mindig várták az utolsót.

És akkor az ezer meg ezer elesett fiatal után ledült a sáros földre még egy, annak is felfordult a szeme és mellé térdelt a bajtársa:

— Megsebesültél? — kérdezte tőle.

— Ne törődj vele, csak azt mondd, hogy vége van-e már? Itt van-e már a béke?

A másik katona ránézett a szenvedő fiura, akinek az ajka már nehezen kapkodta a levegőt és figyelt a tuloldalra. Semmi zaj nem hallatszott és akkor lángoló szemmel mondta a fiunak:

— Béke, testvér, béke!

A sebesült fiu szemében megegyszer fellángolt a nagy tüz, a boldogság, elégedettség lángja és aztán meghalt, mint egy hős, aki érdemelte a már előre fejére helyezett babérkoszorut....